

Udgivet af Naturhistorisk Forening
for Jylland med støtte af undervis-
ningsministeriet.

1956

Tidsskriftet er medlemsblad for „Naturhistorisk Forening for Jylland“, „Naturhistorisk Forening for Sjælland“, „Naturhistorisk Forening for Lolland-Falster“, „Naturhistorisk Forening for Fyn“, „Naturhistorisk Forening for Bornholm“ og „Lepidopterologisk Forening“

Redaktion: Edwin Nørgaard

I KOMMISSION HOS P. HAASE & SØN, KØBENHAVN

CLEMNENSTRYKKERIEET

AARHUS 1956

NATUR OG MUSEUM

Populær-videnskabelige småskrifter

Udgivet af

NATURHISTORISK MUSEUM, AARHUS

Udkommer med fire numre årligt.

Enkelte numre kr. 1,50. Abonnement kr. 5,00

Abonnenter får foruden tidsskriftet tilsendt meddelelser om „Søndagens filmserie“, ekskursioner, udstillinger, årsberetning m. m.

Museet er åbent hverdage (undtagen mandag) 14–17, søndage 13³⁰–17.
Kontortid 10–17. Tlf. Aarhus 29777

Indtryk fra et besøg på Ertholmene.

Af C. M. Poulsen
(Silkeborg).

På Græsholmen ved Christiansø findes de eneste danske kolonier af alk og lomvie, og det har i mange år været mit store ønske at gæste dette interessante sted.

I juni 1955 deltog jeg i en ekskursion til området. Den var arrangeret af Dansk Ornithologisk Forening og ledet af mag. sc. B. Løppenthin, som på Naturfredningsrådets vegne havde foretaget optællingen af øens ynglefugle dette år. Der har i forvejen

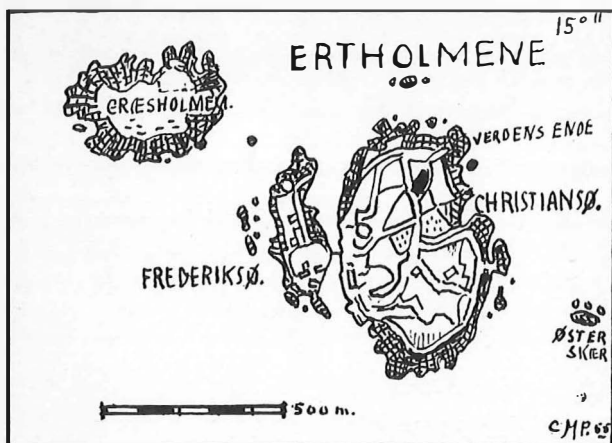

Fig. 1. Kort over Ertholmene.

været publiceret en del om øernes fauna, og bortset fra en almindelig oversigt kan denne artikel kun bringe mit personlige indtryk af den særprægede øgruppe.

Ertholmene ligger 18 km nordøst for Bornholm og består af to hovedøer, Christiansø 22 ha, Frederikssø 4 ha, og den ubeboede Græsholm på 11 ha, foruden nogle mindre skær og holme, bl. a. Østerskær, der er Danmarks østligste punkt.

Øerne ejes af staten og sorteres under Marineministeriet. I ældre tid var stedet et strategisk vigtigt punkt i de evindelige krige. Helt tilbage i dronning Margrethes tid skal man have syt med planer om at befæste øerne, men først Chr. d. V fik i 1684 gjort alvor deraf. Samtidig ændredes betegnelserne til Christiansø og Frederikssø. I førtidige skrifter, bl. a. af Jonas Koldingensis i descript dan. p. 114, nævnes de to store øer som Northolmia og Tuneta.

Fæstningen har i de svundne århundreder flere gange været midtpunkt i voldsomme begivenheder og regnedes dengang for

Fig. 2. På klipperne alk og lomvie, og i luften sølvmåger og enkelte sildemåger.

omtrent uindtagelig. Også Tordenskjold har søgt ly her for at reparere sine sønderskudte skibe. Endvidere var her i en længere periode statsfængsel, der specielt husede politiske fanger, man ønskede isolerede (Dr. phil. Dampe, 1826–1842).

Fæstningen nedlagdes igen i 1855, men man ser endnu nogle af de gamle, svære malmkanoner stikke deres sorte munder truende frem fra åbningerne i de solide murværker, der er af imponerende omfang og praktisk talt upåvirkede af tiden.

Fig. 3. To lomvier letter.

Fig. 4. Alkene spejder.

Christiansø har flere solskinstimer end det øvrige land, og mange for vore breddegrader sjældne planter vokser frit i klipperevner og i de murhegnede haver, hvor morbær og figen kan modnes under åben himmel. Klipperne, de gamle fæstningstårne, stejle trappegader og hele lysvirkningen her leder tanken hen på Middelhavets småøer.

Fuglemæssigt er Græsholmen naturligvis af størst interesse som hjemsted for kolonier af sildemåge (*Larus fuscus fuscus*, Link.), alk (*Alca torda torda* Link.) og lomvie (*Uria aalge intermedia* Nilss.).

Sildemågerne har sikkert haft rugeplads her i adskillige år, men blev først omtalt i 1925 (Arne Larsen). Alk (bornholmsk: mule) og lomvie fandtes i slutningen af forrige århundrede ynglende på Bornholm, hvor Sophus Bauditz så dem på Hammeren (»Dansk Jagttidende«, 1886). Hvornår disse kolonier forsvandt, ved man ikke, men fuglene var borte fra denne yngleplads i adskillige år, før de fandtes på Græsholmen, alken første gang i 1925 af Arne Larsen (pudsigt nok fandt mit besøg på øen sted på 30-årsdagen herfor, den 5/6). Lomvien konstateredes i 1928 (Finn Salomonsen). Græsholmen blev i 1926 fredet som videnskabeligt reservat, og naturen selv er medvirkende til at bevare øen for uønskede gæster, øens afsides beliggenhed og den stenede og bratte kystlinie, der i uroligt vejr, særlig ved sydøstlige vinde, gør al landgang omtrent umulig.

Når man nærmer sig området, bemærker man snart det i danske farvande sjældne syn af svømmende og dykkende alke og lomvier i sommerdragt. Fuglene følges ofte på stribe, og tvinges de af bådens kurs til at lette, foregår flugten gerne lavt over vandet. Nærmere kysten hilses man af flyvende sølvmåger (*Larus argentatus argentatus* Pont.) og sildemåger i stort tal.

Er man kommet i land, og mågerne ved deres skrig melder fare, kommer alkene frem fra deres dybe redeguller for at danne sig et skøn over farens omfang (fig. 2), før de tager til vingerne.

Lomvierne er mere trygge. Når man nærmer sig deres rugeplads, kommer nogle frem og flyver bort (fig. 3), medens andre blot kryber længere ind i klipperevnerne. Under optagelsen af fig. 5 kunne jeg inde i den mørke spalte se en række spejdende hoveder med blanke øjne følge mine bevægelser. De stod i kø og ventede kun på, at jeg skulle forsvinde, for derpå omgående at genoptage rugningen af de store, pæreformede æg, der er anbragt direkte på klippen eller på det i bunden af spalten tilfældig sammenhobede affald fra tidligere generationer.

De på Græsholmen rugende lomvier var samlede nogle få steder, medens alkene kan findes spredt i dybe huler omtrent over hele øen (fig. 6). Der er her ofte foretaget et lille tilløb til redebygning med nogle løse strå som underlag.

Fig. 5. Lomviernes æg i broget forvirring.

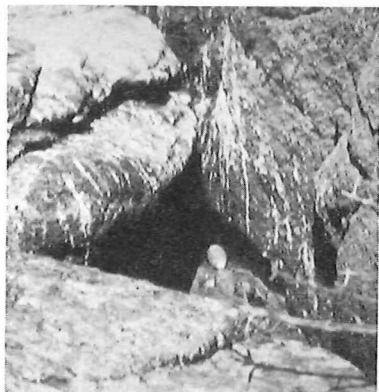

Fig. 6. Alkens æg.

Alkens æg er noget mindre end lomviens, gråligt, hvidligt eller gulligt i bundfarven og måler omkring 47×75 mm. Lomviens ca. 50×83 mm og er af mere varierende bundfarve.

Når solens gyldne strejf falder ned gennem åbningerne imellem stenene, omskabes det mørke hul til en hel Aladdinshule, hvor de skjulte skatte lyser i grønne og sarte blå farvetoner, sløret af mørke, snirklede streger og pletter. Hvorvidt disse uendelige farvevariationer hjælper fuglene til at finde netop deres eget æg igen i den kaotiske forvirring, savner man endnu konkret viden om (fig. 5).

Øens nordlige og vestlige del er græsklædt, og her findes en stor del af de rugende sølvmåger. Her sås talrige reder med stærkt rugede æg eller unger i forskellig størrelse. Det store opbud af denne grådige fugl er en alvorlig fare for de øvrige fugle. Herom vidnede adskillige tomme skaller af lomvieæg. Også en koloni af stormmåger (*Larus canus canus* Linn.) er udryddet, og sildemågerne fortrængte til dale og græsarealer. Der rugede en del af disse fugle på den gamle pestkirkegård (fig. 7), hvor der i 1685 blev begravet 38 ofre for koleraepidemien.

På den græsklædte del af øen findes også den største koloni af ederfugle i Østersøområdet. De rugede hunner findes spredt overalt, hvor sten eller græstuer yder lidt læ og skjul.

Der findes i øjeblikket ca. 900 par, og at der også i ældre tid har været et betydeligt antal, fremgår af en gammel bestemmelse, hvorefter kommandanten på Christiansø havde krav på indtægten ved at lade dunene fra de forladte reder indsamle.

Af let forståelige grunde frededes ederfuglen derfor på denne ø allerede i 1702. I en rejseberetning af Rawerts og Garlieb s (København 1819) siges: Den årlige indsamling af eder-

Fig. 7. Pestkirkegården med en del af sildemågekolonien.

dun kan regnes til 2 à 3 lispund, men for at kommandanten kan have denne indtægt, må Bornholm af sit fiskeri årligen tabe mange gange 3 lispund ederduns værdi. — Det har sikkert da været en almindelig opfattelse, at ederfuglen hovedsagelig levede af fisk.

Hvis man på grundlag af nutidige erfaringer fra Island, hvor man regner med dun fra 16 reder for at skaffe 1 kg urensset ederdun, vil opstille et regnestykke over antallet af rugende ederfugle, kan en mindre fremgang for kolonien fra 1819 til vore dage let konstateres.

Det er ejendommeligt at bemærke, hvorledes ederfugle-hunner kan optræde med op til 15–20 ællinger, formodentlig »lånte« hos mindre påpasselige mødre. At de selv har kunnet klække så stort et antal er ikke sandsynligt.

Det kan nævnes, at i »Christiansø's Beskrivelse« af C. H a r t e l (Aalborg 1809) fortælles der, at: »anbringer man en stok i ederfuglens rede, har det til følge, at den vedbliver at lægge æg, indtil stokken er skjult, ved hvilken exercis den og skal tilsætte livet.« —

Ganske interessant er det at bemærke, hvorledes der — hovedsagelig i juni–juli — langs den bornholmske nordkyst optræder mange ederfugle-hunner med ællinger, klækkede på Ertholmene og derpå transporterede den lange vej over havet for at komme i relativ sikkerhed ved »fastlandet«. Lokale fiskere fortæller om, at de har mødt sådanne emigranter midtvejs i farvandet med ællingerne på stribe efter sig.

Meget få ederfugle har rede på selve Bornholm. På Frederikshø og Christiansø yngler også enkelte fugle. Således fandt jeg på

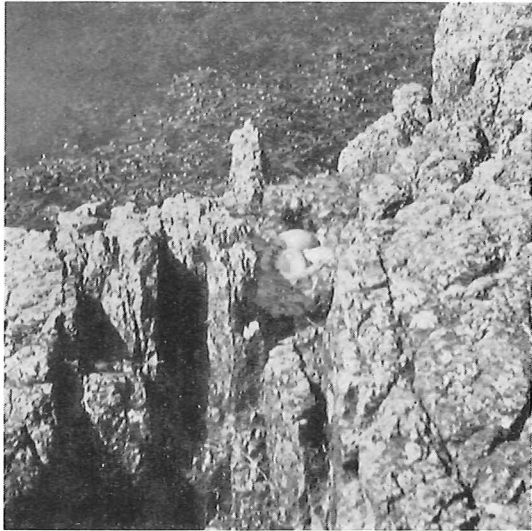

Fig. 8. Ederfuglens tre æg yderst på skæret.

den østligste pynt af sidstnævnte ø, en stejl og knudret klippe ved Østerskær, en rugende ederfugl, der havde anbragt sin rede direkte på den gølge klippe (fig. 8) uden mindste skjul. Ved storm og højvande helt omgivet af brændingen.

Nærmere land så jeg en spredt koloni af stormmåger – formentlig flygtninge fra Græsholm – og helt indenfor fæstningsmuren på de opstabilede stengærder mellem haverne lå enkelte rugende fugle.

Græsholmen er dog først og fremmest fuglenes ø. Efter de under besøget opgivne tal ruger der i år omkring 1500 par sildemåger, 2500 par sølvmåger, 900 par ederfugle, 600 par lomvier og godt 100 par alke. Over 10.000 fugle har altså deres hjem her, og det er tal, der må glæde enhver, som har interesse for de vingede skabninger.

Litteratur.

- Larsen, Arne: Artikler i Dansk Ornith. Forenings Tidss., 1925 og 1929.
 Løppenthin, B.: Ertholmenes fuglefauna. Dansk Ornith. For. Tidss., 1936.
 Paludan, Knud: Alken. København 1947.
 Salomonsen, Finn: Ornithologiske iagttagelser på en tur til Christiansø.
 Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift, 1928.
 Salomonsen, Finn: Nogle reservaters fuglebestand. Dansk Ornithologisk
 Forenings Tidsskrift, 1940.
 Seier, A. F. V.: Bornholms Fugle. Aakirkeby, 1932.
 Thaarup, Fr.: Bornholms Amt samt Christiansø. København, 1839.

Guldugler og gøgeliljer.

Af Skat Hoffmeyer
(Århus).

På et møde i Aarhus Entomologklub i efteråret 1954 foreviste K. Søndergård en *Plusia bractea* F., som han havde fanget ved Saralyst lige syd for Århus 19. juli 1954. Et fund af *bractea* er altid en begivenhed (se De danske Ugler, s. 310 f.). Søndergård gjorde opmærksom på, at der sad noget aparte på dyrets venstre øje; han havde prøvet at fjerne det ved præpareringen, men det sad godt fast, og så havde han ladet det sidde.

Jeg skrev til dr. E. A. Cockayne om det og vedlagde en tegning af fænomenet. Han svarede, at det så ud som et pollinium af en gøgeurt (*an orchid*), og han føjede til, at i Skotland er det ofte *the large butterfly orchid*, som *bractea* bærer pollinier af. Iøvrigt mente dr. Cockayne, at gøgeurten måtte kunne bestemmes.

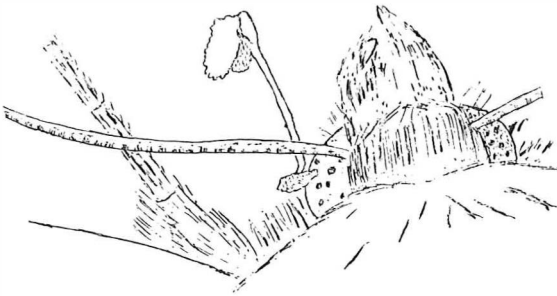

Fig. 1. Hovede af *Plusia bractea* F. med pollinium af gøgelilje. Forst. ca. 10 ×.

Og dette ville jo være af interesse! Man måtte regne med den mulighed, at sommerfuglen var kommet langvejs fra; *Plusierne* — gulduglerne — er distanceflyvere, og nogle arter vides at migrere (af danske arter *gamma* L., *confusa* Stph., vel også *interrogationis* L. (se F. F., 1938, s. 26, 156; 1939, s. 66)). Hvis gøgeurten ikke var nogen dansk art, kunne vi få at vide, hvor dyret muligvis var kommet fra. Og var det en dansk gøgeurt, ville vi få et tip om, på hvilken plante vi skal søge *bractea*.

Jeg lavede nu en tegning under mikroskop og sendte den til Botanisk Museum i København. Dr. phil. Hagerup svarede omgående, at der næppe var tvivl om, at det var et pollinium af en orchidé. »Det er dog nok ikke af slægten gøgeurt (*Orchis*), der oftest bestøves af store fluer (*Eristalis*). Den lange stilk peger mod slægten *Platanthera* = gøgelilje = Butterfly-Orchid. Den dufter (som caprifolie) om natten og har en så lang spore, at kun en sommerfugls lange snabel kan nå honningen.«

Nu så jeg mine egne *Plusia*-rækker efter, og det viste sig, at en

festucae L. fra Jelling 17. juni 1930 og en *pulchrina* Hw. fra Svej-
bæk 27. juni 1951 havde lignende »prydelse« på øjnene. Da jeg
så dem i samlingen, kunne jeg godt mindes, at jeg havde speku-
leret over dem, da jeg præparerede dem; men det var jo alminde-
lige sommerfugle, og derfor havde jeg ikke tillagt det særlig
interesse. Nu tegnede jeg også disse øjne i samme forstørrelse:
ca. 20× – og lod sagen ligge på mit skrivebord.

Gøgeurterne er, som det hedder i Rostrups Flora, fremtræ-
dende eksempler på »entomofile« planter. Støvkornene er hos
nogle sammenklæbede eller sammenlængede ved hjælp af et fint
trådvæv. Disse støvmasser (pollinier) er i reglen forsynede med
en klæbeskive, der hænger fast ved det besøgende insekt, når det
kommer for at suge honning.

Professor Wesenberg-Lund giver (Fra Mark og Skov II, s. 89)
et par tegninger af disse pollenmasser på en blyantspids. Først

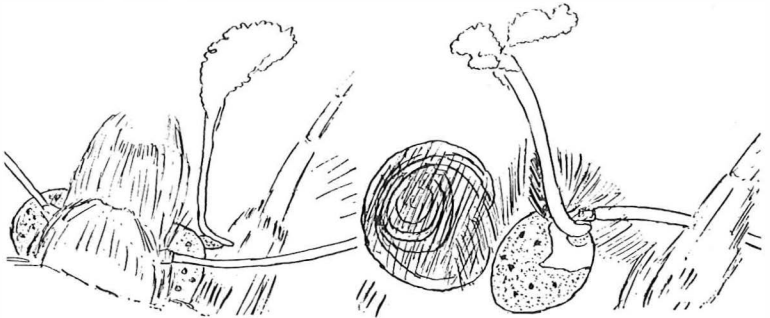

Fig. 2. *Plusia pulchrina* Hw. (t. v.) og *Plusia festucae* L. (t. h.). Begge med
pollinium på øjet. Forst. ca. 10 ×.

sidder de lodret; derefter drejer de sig ved indtørring til vandret
stilling og således, at de netop træffer den næste blomsts ar.
Wesenberg-Lund føjer til, at »næsten hver eneste af disse vid-
underlige blomster forholder sig i henseende til bestøvningen på
sin særlige måde, og mange er tilpassede til ganske bestemte
insekter.«

Jeg vidste stadig ikke, om sagen havde nogen videre interesse.
Men på det første møde i entomologklubben i denne sæson for-
talte Søndergård, at han i år (1955) igen havde fanget en *bractea*
lige syd for Århus (og i parentes bemærket også en *confusa*;
begge på lys). Og så sendte jeg mine to sidste tegninger til dr.
Hagerup, som atter omgående svarer, at »de sidste tegninger er
så gode, at planten kan bestemmes«:

»Polliniets lange stilk og den skævt siddende klæbe-
skive viser eentydigt, at det er af *Platanthera*. Hver blomst inde-
holder 2 pollinier, hvis klæbeskiver har omtrent samme afstand
som dyrets øjne og er anbragt således, at de nødvendigvis må

berøres, når dyret løfter hovedet efter at have dykket til bunds efter honning i den lange spores nederste spids. At klæbeski-
verne fæstes på øjnene skyldes, at disse er glatte i modsætning
til hovedets behårede eller skælklædte partier, hvor pollinieme
ikke kan hænge fast — lige så lidt som f. eks. et frimærke kan
sidde fast på en pelskraves behårede side, men kun på dennes
glatte steder (f. eks. en metallås). Den nedsatte synsevne hindrer
ikke dyret i at finde blomsterne, da de om natten dufter
voldsomt af »caprifolier«.

— Vi kender jo udmærket godt de hvide gøgeliljer *Platanthera*,
selvom vi knap kender de to arter (*chlortha* og *bifolia*) fra

Fig. 3. Bakke-Gøgelilje, *Platanthera bifolia* L.

hinanden. Dog, det gør ingenting, hvad *Plusia*-jagten angår. Dr.
Hagerup siger, at *chlortha* er typisk for Østjyllands kalkhol-
dige moræneler, mens *bifolia* gror bedre på sur hedejord.

Når jeg stadig var i tvivl om interessen ved det hele, lå det i,
at gøgeliljerne, efter hvad jeg mindes, står temmelig spredt. Det
gælder på heden, og selvom der kan være en del planter f. eks.
på en skovbakke med egekrat og kohvede (*Melampyrum*) i bun-
den, er der dog nogen afstand mellem planterne, som ikke op-
muntrer særlig til sommerfuglejagt ved dem.

Men nu skriver dr. Hagerup til mig: »Det var værd at sætte
nogle afskaarne gøgeliljer i et natligt vindue f. eks. på Mols og så
se, hvem der reagerer på »lokke-duen«.

— — —

Dette sidste er jo en glimrende idé, og det skal da absolut for-
søges i Skåde bakker lige syd for Århus, hvor vi nu véd, at *brac-*
tea har holdt til i de to sidste år. Desværre siger skovrider dr.

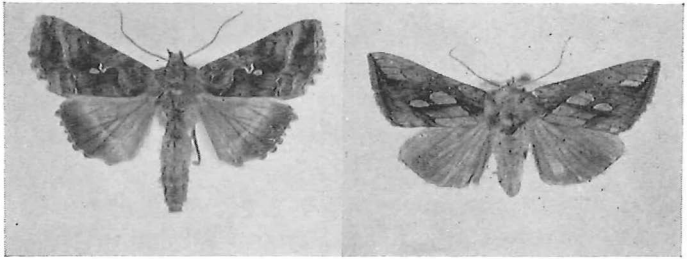

Fig. 4. To af de omtalte guldugler, *Plusia pulchrina* (t. v.) og *P. festucae* (t. h.).

Ladefoged, at der ikke er mange gøgelliljer i skovene syd for Århus. Men sagen har virkelig stor interesse for sommerfuglesamlere!

Og det har den åbenbart også for botanikere! Vi er jo altid ængstelige for at vove os ind på hinandens områder, for vi tror altid, at de andre véd alting i forvejen. Men hør her, hvad dr. Hagerup skriver til mig:

»I Danmark har i n g e n set bestøvning af hverken *Orchis* eller *Platanthera*, skønt disse stedse er rigeligt bestøvede. Rime­ligvis foregår det om natten eller tidligt om morgenen? En »vågen« entomolog kunne ret let gøre spændende og værdifulde opdagelser i naturen. Måske vil De lade denne opfordring gå videre til Flora og Fauna.«

Ja, i sandhed! Og om mine tegninger vil jeg blot sige, at *bractea* og *pulchrina* er set fra oven, *festucae* fra ned­den — det er den oprullede snabel, man ser til venstre (den har jeg ikke gjort mig videre umage med!). Den hvide plet på øjet er vist klæbeskiven, som har sat sig meget grundigt fast.

Dr. Hagerup fortæller, at han på Færøerne har set Plettet Gøgeurt blive bestøvet af fluen *Eristalis intricarius*, der ivrigt søgte at »gnide søvnen af øjnene« med forbenene. Og, siger han: »alle Deres vågne samlere bør kigge deres »ugler« i øjnene efter rester af pollinier«.

Jeg har set mange af mine andre ugler efter, men ikke fundet flere pollinier. Vi ved, at *Plusierne* er ivrige blomsterbesøgere, men de flyver til mange andre blomster foruden gøgeurter. Om *bractea* siger R. South (The Moths of the British Isles): »Som alle medlemmer af denne gruppe holder den af blomster, og den er ofte taget på kaprifolieblomster, selvom alle slags blomster, ned til den lave *Viola cornuta*, har tiltrækning for den«.

Men skulle *Plusierne* virkelig være de eneste sommerfugle, som bestøver gøgelliljer?

— Til sidst en varm tak til dr. Hagerup for hans interesse og oplysninger. En tak til min gamle ven dr. Cockayne og en kompliment til Søndergård.

Lilleåsystemets Colymbetiner.

Af Bent Madsen
(Bendstrup pr. Hjortshøj).
With an English Summary.

1. Indledning.

I 1953 påbegyndtes regelmæssige indsamlinger over hele Lilleåsystemet. I den forløbne tid er der taget ca. 250 prøver, der omfatter alle dele af det lavere dyreliv. Der skulle nu være grundlag for at påbegynde en sammenfatning af resultaterne. *Colymbetinae* er ikke særlig rigt repræsenteret i prøverne, men dens arter er tilsyneladende meget stedegne og afhængige af forskellige biotoper; derfor mener jeg, at trods et relativt ringe individantal er det muligt at stille visse retningslinier op for udbredelsen i Lilleåsystemet.

Jeg vil gerne her benytte lejligheden til at bringe min gamle lærer, lektor Høyer, min hjerteligste tak for de talrige råd og opmuntringer, jeg har fået i forbindelse med mit arbejde.

Lilleåen (fig. 1) udspringer i Bjørnekær ved Lading og løber i en tunneldal til Ristrup. Herfra og til udløbet i Gudenå løber den

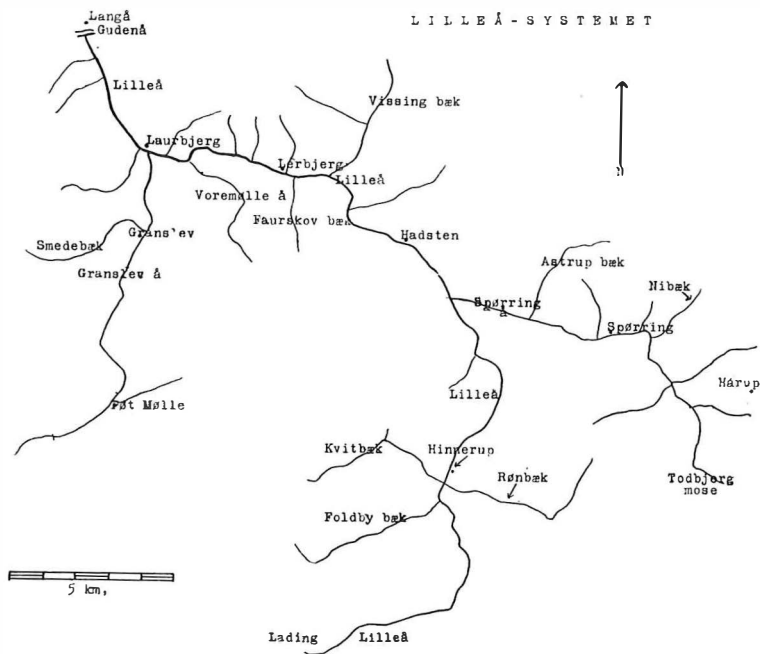

Fig. 1. Kort over Lilleå-systemet.

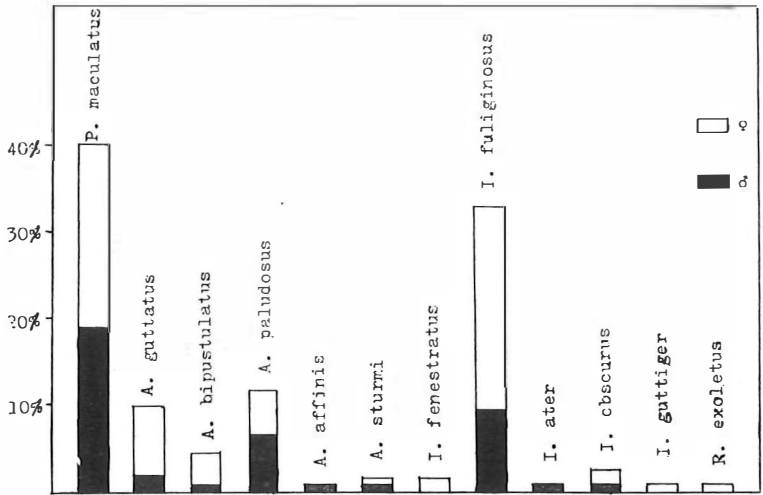

Fig. 2. Arternes talmæssige forekomst.

i en smeltevandsdal, Lilleådal, på hvis terrasser den jyske længdebane går. Åen er gennemgående roligt flydende, og bunden varierer fra stenbund til mudderbund. Ved udløbet er dybden op til 2 meter. Rønbæk og Spørring å har ført smeltevand fra den østjyske israndslinie ud i Lilleådal. Et tilløb til Spørring å, bæk gennem Todbjerg mose, er meget langsomt flydende; dyrelivet heri er præget af stillevandsformer; bunden er tørvemudder. I nærheden af Tåstrup eroderer Spørring å stærkt og har nogle imponerende slyngninger. Dyrelivet i de talrige mæandre, der er her, er ikke medtaget i oversigten, idet undersøgelsen kun gælder rindende vand; det er jo helt andre betingelser, der råder her. Granslev å og Voremølle å løber i smeltevandsdale; bunden i dem begge er gruset. Af typiske skovbække er der Kvitbæk i Norringure skov, hurtigtløbende med stenet bund (fig. 5).

2. Arternes talmæssige forekomst.

Den danske Colymbetinae-fauna udgør 40 arter (West 1942 og 1946), og af disse er de 13 fundet i Lilleå-systemet, hvor deres talmæssige forekomst fremgår af fig. 2. Kurven er fremkommet ved, at det samlede antal imagines er sat til 100 %, og så er hver arts ♂♂ og ♀♀ regnet ud i % heraf. Larver er ikke medtaget i den statistiske oversigt. Man ser tydeligt, at der er fire arter, der dominerer; de udgør tilsammen 92,6 %. Det er *Platambus maculatus* L., *Agabus guttatus* Payk., *A. paludosus* L. og *Ilybius fuliginosus* F.

Det er bemærkelsesværdigt at se, hvorledes *Ilybius fuliginosus*

er så dominerende i åen. Den er iflg. West 1942 ikke typisk strømart som de tre andre, og Berg (1948) har den kun fra Brødebæk (»scarce occurrence«).

I fig. 3 er gruppen, der indeholder de fire dominerende arter, stillet op efter hyppighed i forskellige vandløbstyper. Der er stil-

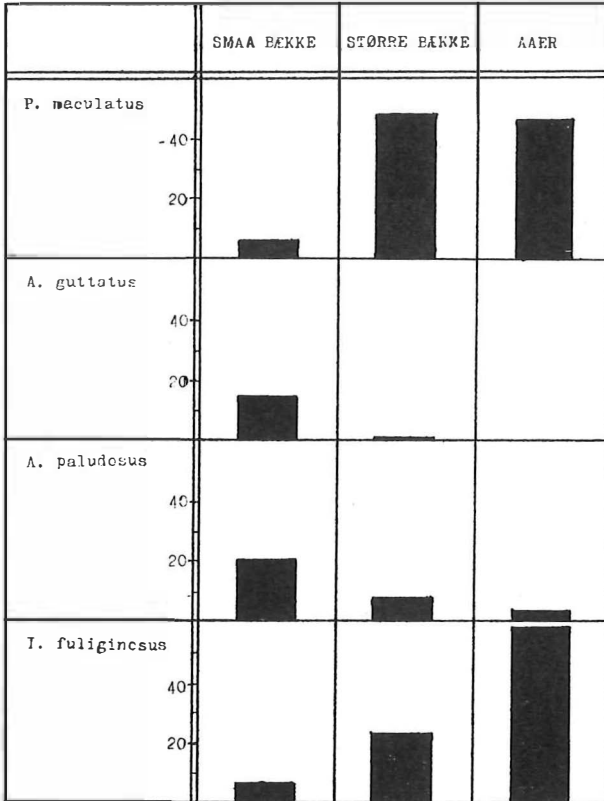

Fig. 3. De fire dominerende arters forekomst i forskellige vandløbstyper.

let tre typer op: Små bække (fig. 4), op til $\frac{1}{2}$ m brede, større bække (fig. 6), fra $\frac{1}{2}$ –2 m brede, og åer (fig. 7), over 2 m brede.

Arterne er så talt op fra de forskellige vandløbstyper og indsat i et diagram (fig. 3).

Dominerende i små bække er *Agabus guttatus* Payk. og *A. paludosus* L., i større bække er *Platambus maculatus* L. og tildels *Ilybius fuliginosus* F. dominerende. I åerne er *Ilybius fuliginosus* F. derimod dominerende samtidig med, at *Platambus maculatus* L. har samme forekomst som i større bække.

Tabel 1.
De fire dominerende arters talmæssige fordeling over året.

Måned . . .		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
<i>Platambus maculatus</i> L.	♂	0	0	0	3	10	11	8	8	4	0	0	0
	♀	0	0	0	1	3	11	5	5	2	0	0	0
	l.	1	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0
<i>Agabus guttatus</i> Payk.	♂	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0
	♀	0	0	0	2	0	0	2	7	1	0	0	0
	l.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Agabus paludosus</i> L.	♂	0	0	0	1	3	1	0	6	0	1	1	0
	♀	0	0	0	2	8	0	3	7	0	0	0	0
	l.	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0
<i>Ilybius fuliginosus</i> F.	♂	0	0	0	0	0	2	2	16	6	0	0	0
	♀	0	0	0	0	0	4	10	28	6	0	0	0
	l.	0	1	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0

3. Udbredelse.

En faunistisk undersøgelse vil altid, som bl. a. påvist af C a r l o J e n s e n 1951, være behæftet med mangler. Da Lilleåundersøgelsen er blevet udført som fritidsarbejde, og transportmulighederne har været begrænsede, har det været umuligt at besøge alle systemets dele til alle tider af året. Der vil blive store huller, især i larvematerialet, da larverne ofte kun forekommer en kort periode. Ligeledes vil de let tilgængelige lokaliteter blive besøgt oftere, f. eks. på en aftenekskursion, end de sværere tilgængelige; konsekvensen heraf bliver, at de arter, der findes på de førstnævnte lokaliteter, bliver for dominerende i det statistiske materiale.

I det følgende får hver art en kort omtale. Der bliver givet en oversigt over lokaliteter, hvor arten er fundet, samt eventuelle biologiske oplysninger.

Platambus maculatus L.

Lilleå: Hinnerup, Hadsten, Laurbjerg, udløb; Rønbæk ved Grundfør; Spørring å: Hårup, Tåstrup, Selling; bæk i Todbjerg mose; Vissing bæk; Faurskov bæk; Voremølle å v. Bidstrup; Granslev å i Haurum skov.

Arten er en af de mest udbredte og almindeligste i Lilleå-systemet, den træffes lige fra små bække til Lilleåens nedre løb, både på sand- og tørvebund. I Suså er den bl. a. truffet i »upper-

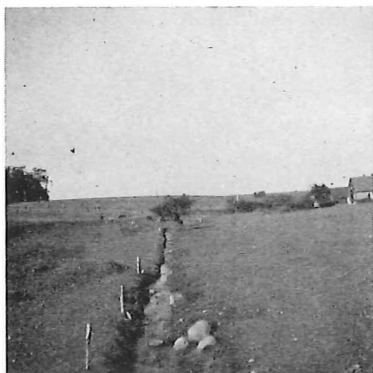

Fig. 4. Rønbæk s.f. Grundfør, med strømmen.

Fig. 5. Kvitbæk i Norringure skov, mod strømmen. April 1954.

middle-lower courses«, alle steder »scare occurrence«. (B e r g, 1948).

Iflg. W e s t 1942 forekommer imago fra juni til oktober. Fra Lilleå foreligger enkelte eksemplarer fra april og maj, således 21. 4. 54 2 ♂ 1 ♀, 1. 5. 55 1 ♂ (4 larver), 18. 5. 55 9 ♂ 1 ♀. Tidligste fund i Suså 27. 5. (B e r g 1948). Trods eftersøgning er det ikke lykkedes at finde puppen; sandsynligvis har forpupningen i 1955 fundet sted i første halvdel af maj, idet jeg 1. 5. i bæk i Todbjerg mose fandt flere larver, men kun 1 ♂, mens eftersøgning 18. 5. gav flere imagines og ingen larver. Dette stemmer også overens med W e s t 1942.

Agabus guttatus Payk.

Spørring å: Hårup, Ejdsvadbro (1 ♀).

Knyttet til bækkenes øvre løb. Jeg har flere fund fra drænledninger, således fandtes i vinteren 1954–55 flere eksemplarer svømmende i lukket drænbrønd. Ved gården Engvang er arten almindelig i en ca. 50 cm dyb brønd, der er i forbindelse med en konstant vandførende ledning.

Iflg. W e s t 1942 forekommer imago maj–juni og oktober–november. Mit tidligste fund er 22. 4. 54, Spørring å v. Hårup. Fundene fra drænledningerne ser jeg bort fra.

Agabus bipustulatus L.

Lilleå: Hadsten; Spørring å: Hårup; bæk i Todbjerg mose; Vissing bæk. Larve fundet 6. 8.

Agabus paludosus L.

Lilleå: Ristrup, Hinnerup, Hadsten, Laurbjerg; Spørring å: Hårup, Ejdsvadbro; bæk i Todbjerg mose; Nibæk; Astrup bæk; Folby bæk; Granslev å v. udspring.

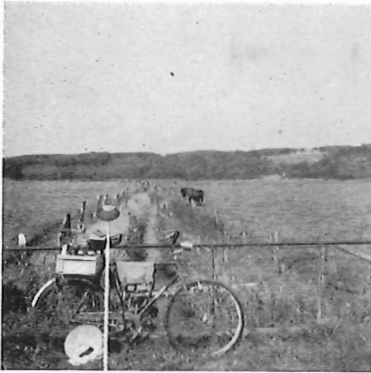

Fig. 6. Granslev å v. Pøt Mølle, med strømmen. April 1954.

Fig. 7. Lilleå n. f. Hadsten, med strømmen. Marts 1954.

Arten er udbredt over hele åen, men har sin absolut største forekomst i bækkenes øvre løb, hvor den kan forekomme sammen med *Agabus guttatus* Payk.. Det samme gør sig gældende i Suså (B e r g 1948); her forekommer den i Tingerup Tykke (common occurrence) og i Tuel å v. Frederikshåb (scarce occurrence).

Iflg. W e s t 1942 forekomst april—juni, september—november. Fra Lilleåsystemet foreligger flere fund af imagines fra juli og august.

Larver er fundet 26. 6., 4. 7., 1. 8. og 9. 8.

Agabus affinis Payk.

Af denne art foreligger kun et enkelt fund af en ♂ fra bæk i Todbjerg mose (7. 4. 55).

Agabus Sturmi Gyll.

Alle fundene stammer fra bæk i Todbjerg mose. Seneste fund 29. 11. 53 (1 ♀), tidligste 1. 5. 53 og 1. 5. 55.

Ilybius fenestratus F.

Vissing bæk; bæk i Todbjerg mose.

Ilybius fuliginosus F.

Lilleå: Hadsten, Lerbjerg, Laurbjerg, udløb; Spørring å: Hårup, Ejdsvadbro; bæk i Todbjerg mose; Vissing bæk; Faurskov bæk; Granslev å v. udspring.

Sammen med *Platambus maculatus* er det den dominerende art (32,3%). Den er udbredt over det meste af Lilleåsystemet og

forekommer ofte sammen med *Platambus maculatus* L. Dog er den i højere grad knyttet til de lidt større åløb.

Larver fundet 26. 9. og i vinterhalvåret (1 stk. i februar).

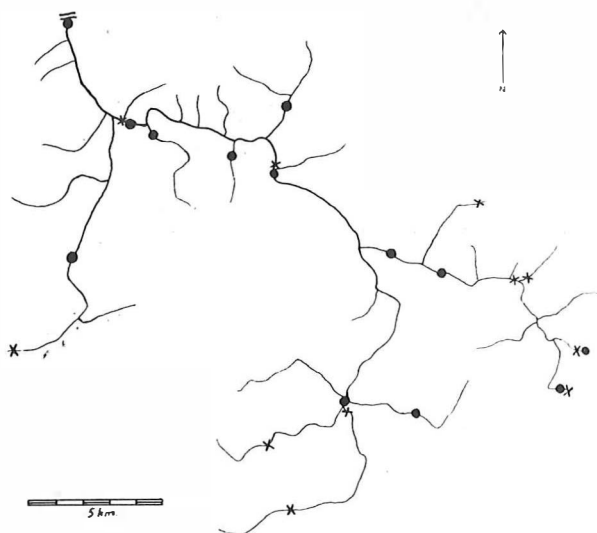

Fig. 8. Udbredelsen af *P. maculatus* (●) og *A. paludosus* (×).

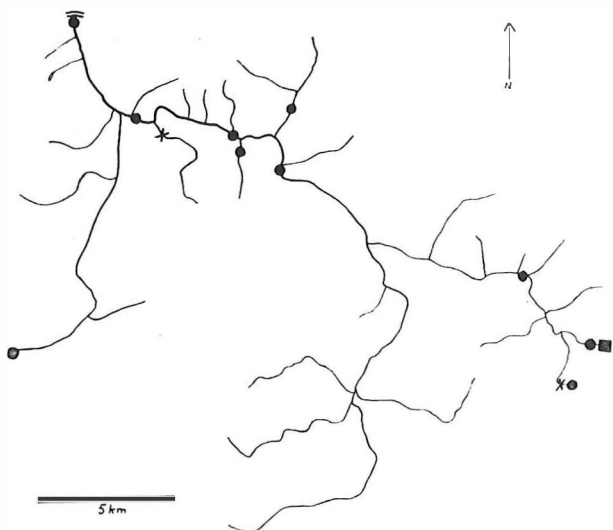

Fig. 9. Udbredelsen af *I. fuliginosus* (●), *I. obscurus* (×) og *A. guttatus* (■).

Ilybius ater De G.

Forekommer i bæk i Todbjerg mose.

Ilybius obscurus Marsh

Voremølle å v. Bidstrup; bæk i Todbjerg mose.
Larver fundet 7. 4. og 1. 5.

Ilybius guttiger Gyll.

1 ♀ fundet i bæk i Todbjerg mose.

Rantus exoletus Forst.

Kun et enkelt fund (♀) i bæk i Todbjerg mose.

Colymbetes fuscus L.

Et larvefund 6. 8. 54 i Spørring å v. Ejdsvadbro.

Litteratur.

- Berg, K. 1948: Biological Studies on the River Suså, Folia Limnologica Scandinavica 4, Kbhvn.
Guignot, F. 1947: Faune de France 48, Coleopteres Hydrocanthares, Paris.
Hansen, V. 1930: Biller VIII, Vandkalve og Hvirvlere, Danmarks Fauna 34.
Hellen, W. 1939: Catalogus Coleopterorum Daniae et Fennoscandiae, Helsingforsiae.
Wesenberg-Lund, C. 1943: Biologie der Süßwasserinsekten, Kbhvn.
West, A. 1942: Fortegnelse over Danmarks Biller, Kbhvn.
West, A. 1946: Tillæg til do. Entomologiske med., bd. XXV, p. 3-141, Kbh.
Zimmermann, A 1934-36: Monographie der paläarktischen Dytisciden. Colymbetinae. Koleopterologische Rundschau, Wien.

Summary.

The Colymbetinae of the Lilleå-river.

The Lilleå-river is a watersystem in the east Jutland in connection with the Gudenå-river. During the last three years systematical investigations have been made there, and the present paper, discussing the Colymbetinae, is an outcome from this.

The frequency of the species is shown in fig. 2. The curves result from defining the total number of ♂♂ and ♀♀ as 100 %, and the frequency of each species has been calculated from this. There are four dominant species.

Table 1 shows the distribution of these four species over the whole year.

Fig. 3 shows the association of the four dominant species with different types of streams: small brooks, bigger brooks, and rivulets.

The distribution of the most common species is on the maps, figs. 8 and 9.

Ny storsommerfugl for Danmark. Spinderen *Gluphisia crenata* Esp.

Af *Gr. Jørgensen.*

En han af denne art blev taget på kviksølvlys i »Mellemskoven«, Falster, den 17. 7. 1955 — en aften med god flyvning. Eksemplaret er helt, med tydelig tegning, men ikke friskklækket. Det har en karakteristisk gulbrun bestøvning i mellemfeltet, som udelukker forveksling med en lille *D. chaonia*.

Om udbredelsen skriver Spuler: Enkeltvis i Centraleuropa, det sydlige Skandinavien (Sydnorge, Sverige, Finland), de russiske Østersøprovinser, Norditalien, Bukovina, Østasien. —

South skriver: 3 eksemplarer i Sydengland fra 1800-tallet, heraf en larve i august. I et brev til Fyns Lepidopterologiske Selskab skriver hr. Warnecke, Hamburg: »Crenata er i 1948 overraskende optrådt en række steder i Midt- og Sydtykland. Da den også er fundet i Sverige (og såvidt jeg erindrer også i de senere år), måtte den formentlig også kunne findes i Danmark.«

Larven beskrives som grøn med en hvidlig, gult begrænset sidelinie og nogle røde, hvidkærnedede pletter på forreste og bageste led. Den lever på poppel og bævreasp sommer og efterår, hvor den spinder sig ind mellem bladene for at falde til jorden med løvfaldet. South nævner, at der mod syd tales om to kuld, der giver imago henholdsvis april og juni-juli. Flyvetiden angives i øvrigt til april-juni.

Sorø, februar 1956.

Summary.

Gluphisia crenata Esp. (Lep. Bomb. Notod.). The first Danish find of this rarity is a ♂ from Falster July 17. 1955 on a m. v.-lamp.

— — —
Om fund af *crenata* i Hamburgegnen se Bombus 1948, s. 214, og Mitteilungen der Faunistischen Arbeitsgemeinschaft 1948, s. 57. I øvrigt omtales arten i Skat Hoffmeyer: De danske Spindere, s. 37, og af P. B. M. Allan i A Moth Hunter's Gossip, s. 200-202. De engelske fund er fra 1839, 1841 og 1853; men Allan mener, at arten stadig lever i England. Red.

Mindre meddelelser.

Løjen paa Bornholm. I »Flora og Fauna« (1955, Hæfte 3) har Lektor Larsen givet en udførlig »Oversigt over Bornholms plante- og dyreliv«. Heri angives det som paafaldende, at visse Arter Ferskvandsfisk mangler paa Øen, nemlig Brasen, Flire, Rudskalle, Løje, Elrits, Knude (Ferskvandskvabbe) og Hork. — Nu er det jo set før, at det negative Bevis kan være skrøbeligt, og den Mulighed skulde altsaa foreligge, at een eller flere af disse Arter i Virkeligheden forefindes, men hidtil ikke er blevet præsenteret for Videnskaben. Og mere end det — for Løjens vedkommende gælder det, at Arne Larsen har overset en Meddelelse i Ferskvandsfiskeribladet (1930, Sd. 160) om, at et hanligt Exemplar paa 13,1 cm blev taget af Forretningsfører og Fisker Georg Kruse, Snogebæk, i Ruse i Hundsemyre den 21. Oktober 1930; det blev indsendt til Biologisk Station. Sjælden har den nok været i Hundsemyre, for Georg Kruse, som havde fisket i Søen i c. 30 Aar, havde ikke før bemærket Løjen her, og han var en god Iagttager. Dette fremgik af, at han tidligere (1925) havde fanget en Løje i Ruse nær Snogebæk Havn, altsaa i det brakke Havvand, og havde indsendt Fisken, som han ikke kendte, til Biologisk Station (Ferskvandsfiskeribladet, 1925, Sd. 165). At der ikke er langt fra det sidstnævnte Fangststed til Udløbet fra Hundsemyre, skal blot nævnes. — I den »Fortegnelse over Bøger og Afhandlinger om Bornholms Zoologi«, som Arne Larsen har givet i »Bornholmske Samlinger« (30. Bind, 1945), har han den sidstnævnte Litteraturangivelse med, men har overset den fra 1930, og derved er Løjen kommet med blandt de Ferskvandsfisk, som mangler paa Bornholm. Men den er altsaa i 1930 taget i Hundsemyre!

C. V. Otterstrøm.

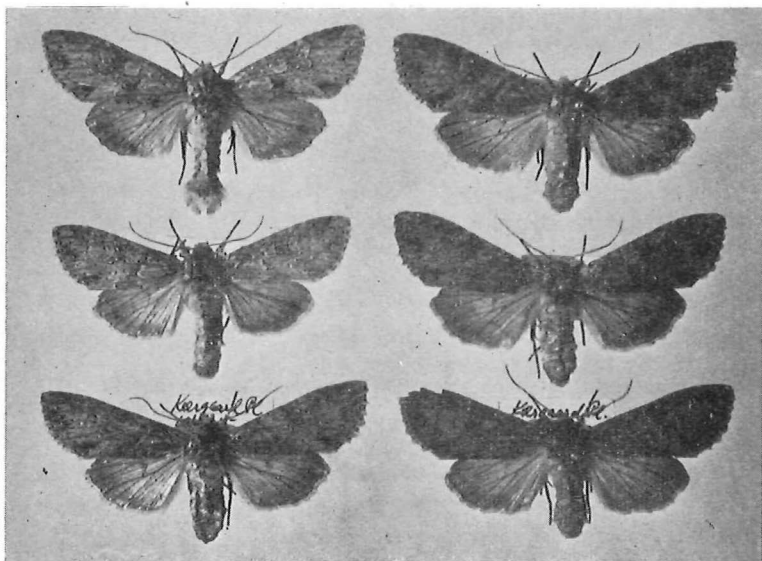
Aplecta nebulosa Hfn.. I uglebogen s. 103 anføres, at vore danske eksemplarer kun varierer lidt, fra hvidgråt til mørkere.

I Langers index er anført 19 meddelelser om *nebulosa* i FLORA OG FAUNA gennem årene, men i alle disse notater er der kun noteret fundested, aldrig ejendommeligheder ved de fundne dyr.

Udenfor vore grænser findes f. *bimaculosa* Esp., en helt mørkegråpudret form med varierende tegning; den omtales hos Lempke s. 318 og er også fundet i Sverige (Sv. Fjärilar, s. 124).

I England (Cheshire, Lancashire og South Yorkshire) optræder helt sorte eller sortagtige former. South afbilder var. *robsoni* Collins og var. *thompsoni* Arkle; den første har grå frynser og tydelige linier på mørk baggrund, mens den sidste har hvide frynser og lysere mærker på næsten ensfarvet mørk bund, kun ribberne er helt sorte. Lempke omtaler kun var. *robsoni* og kender den ikke i sin typiske form fra kontinentet.

Nu er de mørke former fundet i Danmark. Som fotografiet viser, er der en jævnt glidende skala fra de to normale grå øverst til venstre over nr. 3 til de to øverste i højre række. Det nederste dyr i højre række har slet ingen lysegrå skæl, kun sorte og mørkegrå.

Nr. 4 og 5 må efter ovenstående kunne kaldes f. *bimaculosa*, mens nr. 6, der er meget mørk med tydelige linier og mørke frynser (med ubrudt sort delingslinie), må kaldes var. *robsoni* Collins.

Alle seks er taget på sukkerlokning den 10. 7. 1955 i det gamle egekrat ved Kærgaard Plantage vest for Filsø i Vestjylland. På hvert smørested var der flere *nebulosa*, men jeg tog kun disse seks. Nr. 1 er en ♂, resten er ♀♀.

Der var også andre gode dyr derude, deriblandt *Cerura furcula* Cl., *Cochlidion limacodes* Hfn., *Panthea coenobita* Esp. (mange), *Mesoeuxa lydia* Cr., *Trichoclea albicolon* Hb., *Hyphilare littoralis* Curt., *Hadena sordida* Bkh. f. *engelharti*, *Rhodostrophia vibicaria* Cl. med mange variationer i det røde, *Cosymbia quercimontaria* Bartelb., *Chesias rufata* F., *Aulype hastata* L. og *Collix sparsata* Tr. Ove Høegh-Guldberg.

Nogle Rødbeniagttagelser (*Tringa totanus* (L.)) i det sønderjydske Vadehav. Der skal her gøres opmærksom på, at de Rødben, der opholder sig i Vadehavet ved Rømødæmningen omkring midten af juli, væsentlig gør et lysere indtryk end de Rødben, man møder på ynglepladsen herhjemme. Fuglene synes på den tid åbenbart mest indstillet på en rastetilværelse; ved ebbe fouragerer de spredt ud over ebbestranden i små eller større grupper, og ved flod søger de mere samlet ophold på højere beliggende, tørre steder især på fastlandsbredden. På et engstykke her jagttog jeg således ca. 200 i flok under flod den 13. 7. 1952 og ca. 250 den 16. 7. 1953. Så vidt jeg kunne se, var det praktisk talt allesammen gamle fugle og af den omtalte lysere fremtoning. Fuglene gør sammenholdt med Rødbenen, som den almindeligvis fremtræder hos os, indtryk af at være nok så kraftige og ikke

blot lysere på undersiden, men også på oversiden, der iøvrigt synes at falde i en mere varm brunlig tone.

Hos en Rødben, jeg fik på nært hold på nævnte englokalitet den 16. 7. 1953, sås på oversiden et eller to lysere (fældede?) felter. En anden Rødben, jeg havde for øje samme dag ved Rømhøddæmningen, befandt sig øjensynligt i en dragt, der var meget lig vinterdragten (efter Witherby: *The Handbook of British Birds*, IV, pl. 118, p. 308). En Rødben i lignende dragt iagttog jeg forøvrigt på stranden ved Brunsnæs Hage, Flensborg fjord, aftenen den 24. 7. 1952. Denne fugl var just kommet til østfra og forsvandt noget efter vestpå.

Olaf Behrends.

Heodes virgaureae L. ab. onka Fruhst. Den 7. 8. 1955 fangede Axel Andersen et meget fint exemplar af denne albinistiske aberration i Sønder-
skov ved Kattehal Mose i nærheden af Lillerød i Nordsjælland. Dyret fløj om blomster med talrige normale stykker. Der er ikke det ringeste rødt på oversiden; kun med god vilje kan man skelne et svagt gulligt skær over de rent cremefarvede vinger, hvis sorte indfatning er ganske normal. Det bidrager yderligere til at ejendommeliggøre dyrets udseende, at undersidens sorte pletter skinner igennem på den lyse overside. En afbildning af denne sikkert særdeles sjældne aberration ville ikke give bedre indtryk end beskrivelsen: alt rødt erstattet af cremehvidt.

Delvis albinistiske eksemplarer er velkendt blandt ildfuglene, især hos *Lycæna phlaeas* L. I Flora og Fauna omtales to steder sådanne stykker af *virgaureae*, af biskop Hoffmeyer 1913, som skriver: »Af nogle af vore almindeligste Dagsommerfugle (Kejserkaaben, *Argynnis paphia*, Ildfuglen, *Chrysophanus virgaureae* o. a.) optraadte enkelte Stykker med større eller mindre hvidlige Partier paa Vingerne; Grunden hertil er maaske at søge i den varme og tørre Sommer« (juli 1911). Det er jo en formodning med perspektiv! Omtale nr. 2, med illustrationer, står i årg. 1949, hvor Sigfr. Knudsen afbilder et af eksemplarerne fra 1911 og desuden en hun fra Plejelt på Sjælland, fanget 1906 af P. R. Larsen.

Hvad aberrationsnavnet angår, omtaler Seitz Fruhstorffer's *onka* således: »... individer, hvis overside er meget bleg, gullighvid, stærkt skinnende, svarende til ab. *schmidtii* af *phlaeas*«. Dette passer smukt på Axel Andersens exemplar, som finderens velvilligst har foræret mig. Det står nu i min samling.

Summary: A specimen of *Heodes virgaureae* L. ab. *onka* Fruhst has been taken by Axel Andersen at Sønder-
skov in North Seeland on Aug. 7th, 1955. It is completely albinistic, insofar as all red is replaced by a glossy creamy white.

T. W. Langer.

Flere fund af gedeuterede i bogbind. I »Flora og Fauna«, 60. årg. 1954, p. 137-41, meddelte jeg et fund af rede bygget af *Odynerus parietinus* i et bogbind. Reden, som var meget velbevaret, stammede fra Århus og var det første eksempel på denne ejendommelige byggemåde kendt fra Danmark.

En formodning om, at »boghvepsen« skulle vise sig at være mere almindelig, fandt hurtigt sin bekræftelse, idet Naturhistorisk Museum i sidste halvdel af 1955 modtog to reder fra bogbind.

1. Rester af ødelagte celler med puppehylster af fluer, som åbenbart har snyltet på redens gedehamse-larver. Celleantallet kendes ikke. Reden blev fundet i Åbyhøj ved Aarhus.

2. En stærkt ødelagt rede med antagelig 8-9 celler. 2-3 ret store larver fulgte med. Fundet i Skanderborg den 19. 12. 1955. Poul Bondesen.

***Ipimorpha retusa* L. i antal.** De to *Ipimorpha*-arter regnes ikke for almindelige her i landet. På Horsens-Skanderborgeggen har vi dog jævnlige taget *I. subtusa* ved kviksølvlyset, mens *I. retusa* har glimret ved sin fraværelse indtil i år (1955). Den 13. august havde jeg stillet mit lys op ved sydenden af Tebstrup Sø, hvor der er et lille mosedrag. Her kom *retusa*, 8 stk. til lys og 1 på sukkerlokning. Tilflyvningen var jævnt fordelt over hele aftenen.

Den 17. 8. var jeg deroppe igen sammen med Høegh-Guldberg. Til trods for, at vi lyste 2 steder, fik vi dog kun tilsammen 4 stk., måske fordi aftenen var ret kølig; men det kan også skyldes, at vi havde anbragt os for langt fra pilebuskene.

Et tredje forsøg blev gjort den 19. 8. Denne gang brugte vi kun petromax. Der kom ingen *retusa* til lagenet og heller ikke på sukkerlokningen. Derimod viste det sig, at vi kunne opsøge dyret mellem pilebuskene, hvor det fløj rundt. Navnlige havde H.-G. held med denne gode, gamle form for sommerfuglejagt.

Vi har ialt fanget 22 stk., heraf 12 på kvartslys, 1 på sukkerlokning, og 9 blev ketsjet mellem pilene. Jeg har det indtryk, at den ikke fjerner sig ret langt fra sin værtplante, der her er Femhannet Pil. Hvis vi oftere jagede på den slags lidt kølige lokaliteter med ketsjer og petromax, ville vi måske hyppigere fange den. Eller har dyret muligvis haft særlig gode udviklingsmuligheder i sommeren 1955?

G. Dam Jeppesen.

Foreningsmeddelelser.

Medlemslister.

Ved de medlemmer, hvis speciale kendes, er dette tilføjet bag navnet, idet følgende forkortelser er benyttet: B = biller; Bot. = botanik; F = fugle; I = insekter; S = sommerfugle.

Jylland.

Æresmedlem:

Knudsen, V. Sigfred, lærer, red., villa »Fyen«, Aarestrupsv. 11, Aarhus. F; S.

Medlemmer:

Aaboe-Sørensen, konservator, Silkeborg
 Aagesen, Stig, tegner, Skibby, Sjælland. S.
 Aakjær, Øvli, lærer, Holmstrupgaard pr. Brabrand S.
 Abrahamsen, Sv. E., seminarielærer, Gjedved pr. Horsens. Gravehøvspe. Bot.
 Adamsen, Johannes, landmand, Holmstrup, Fyn. Bot.
 Ambye, Th., farmaceut, Bredgade 10, Lemvig. S.
 Andersen, Fr., malermester, Hadsundvej 13, Randers. S.
 Andersen, J., advokat, Haderslev. B.
 Andersen, T. Laden, lærer, Randersvej 77, Aarhus.
 Andersen, Kai Erslev, lærer, Nyvej 15, Haderslev.
 Asmussen, Jes P., cand. theol., Forstallé 62, Aabenraa. F.
 Astrup, Fr., lærer, H. C. Andersens Allé, Esbjerg.
 Astrup, F. R., lærer, Jeppe Aakjærsvej 42, Aabyhøj. S.
 Bager, Olaf, boghandler, Skindergade 20, København K. S.
 Bagsgaard, Karl, Rindum pr. Ringkøbing.
 Bang, Arthur, læge, St. Torv 2, Viborg.
 Bayer, H., lærer, Jelling.
 Behrends, C., farver, Perlegade 52, Sønderborg. F.
 Berthelsen, C. V., skolebestyrer, Hovedgaard.
 Blach-Petersen, M., kommunalarbejder, Lundingsgade 22, Aarhus. S.
 Blæsbjerg, Johs., lærer, Vestergade 109, Herning.
 Bregnehøj-Larsen, tandlæge, Lillerød.
 Brandt-Lassen, H., viceinspektør, Hans Brogesgade 39, Aarhus. S.
 Bruun, J., realskolebestyrer, Aalestrup.
 Bundgaard, E., lærer, Løjt Kirkeby.
 Bønnerup, S., lærer, Chr. Winthersvej 4, Aabyhøj.
 Carlsen, I. H., dyrlæge, Hadsten.
 Cartens, M., stationsforstander, Aabyvej 65, Aabyhøj. S.
 Christiansen, Chr., lærer, Dronninglund. S.
 Christensen, Erik, kontorist, Mølleparkvej 17, Aalborg. S.
 Christensen, H. Skovgaard, lærer, Fr. Obelsvej 3, Aalborg. S.
 Christensen, J. Hedegaard, lærer, Biblioteket, Skjern.
 Christensen, Knud, overlærer, Finsensgade 6, Aarhus. Bot.
 Christensen, Svend, tandlæge, Grædsted.
 Dannerfjord, kunstmaler, Fennemøller. S.
 Degerbøl, M., dr. phil., Zoologisk Museum, Krystalgade, København.
 Dein, Givskov, skoleinspektør, Aalborggade 8, Randers. Bot.; F.
 Eilskov, Hans, lærer, Fortevej 48, Risskov. F.
 Erichsen, Vagn, kontorassistent, Skanderborgvej 86, Aarhus.
 Eriksen, H., lærer, Lihme skole pr. Lihme.
 Eriksen, Sv. Aa., ekspedient, Sdr. Ringgade 57, Aarhus. S.

Esben-Petersen, O., overbibliotekar, Løkkegade 5, Aalborg.	S.
Falkholt, S., lærer, Tvingstrup.	I.
Findal, Arne, lærer, Østbirk.	
Fjældborg, Ole, læge, Haderslev.	S.
Frandsen, Emil, læge, Smakkegaardsvej 143, Gentofte.	S.
Fryd, fru skolebestyrer, Frk. Schmidts Skole, Aarhus.	
Gaun, Sven, dyrlæge, Stoholm.	Tæger.
Gjaldbæk, L., lærer, Tim.	S.
Gjødesen, Signe, lærerinde, Thisted.	
Grandjean-Thomsen, sognepræst, Harridslev pr. Randers.	F.
Gregersen, Jens, overlærer, Hals.	
Gregersen, I. H., arkitekt, Terp Skovvej 14, Viby	
Grimstrup, Søren, stadsskoleinspektør, Behrendtsvej 24, Middelfart.	
Hammer, Poul, mag. scient., Ulrikholmsvej 2, Odense.	
Hansen, E., gartner, staudegartneriet, Aarhusvej, Randers.	S.
Hansen, H. P., museumsforstander, Herning	
Hansen, J. Kortzau, dommerfuldmægtig, Færgevej 63, Frederikssund.	S.
Hansen, Richard, tømrermester, Stadion Allé 18, Aarhus.	S.
Hartz, F., grosserer, Viborgvej 86, Randers.	S.
Haugaard, Eigil, lærer, Fjeldsted skole pr. Harndrup.	
Henriksen, H. J., lærer, Daugaard.	
Herholdt, Aage, kontorchef, Finsensgade 58, Aarhus.	
Hermansen, K. M., førstelærer, Skodborg, Jylland.	S.
Herschend, H., landsretssagfører, St. Torv 1, Aarhus.	Bot.
Herskind, Jørgen, seminarieelev, Gjedved pr. Horsens.	
Hoffmeyer, Skat, biskop, dr. theol., Bispegaarden, Aarhus.	S.
Hornslyd, V., væver, Rosensgade 6, Grenaa.	S.
Houstoer, Holger, købmand, Vestergade 7, Lemvig.	I.
Høegh-Jacobsen, førstelærer, Vesterø, Læsø.	I.
Høegh-Guldberg, Ove, læge, Gjedved pr. Horsens.	S.
Høyer, Jac., lektor, Tjønegade, Aabyhøj.	
Jacobsen, Ejnar, lærer, Ballerupvej 25, Lille Væriløse.	
Jacobsen, Mogens E., Bøghsgade 51 a, Horsens.	
Jensen, Carlo F., bogholder, Møllebakken, Tarm.	I.
Jensen, Hans, cykelhandler, Vinderslev pr. Kjellerup.	
Jensen, Iver, Trælastvej, Sæby.	
Jensen, J. P., lærer, Mou.	S.
Jensen, K. Enna, førstelærer, Hovedskolen, Lihme.	
Jensen, Kaj, maskinmester, Joakim Larsensvej 10, København.	S.
Jeppesen, G., seminarielærer, Gjedved pr. Horsens.	S.
Johannesen, B., bankassistent, Stationsvej 3, Sæby.	S.
Juel, Helge, lærer, Hansted pr. Horsens.	S.
Juul, Knud, overlærer, Provstebakken 24, Hasle.	S.
Jørgensen, G. A., overlærer, Hjelmensgade 26, Aarhus.	
Jørgensen, Harald, lektor, Rosenvej 4, Hjørring.	
Jørgensen, Preben, cand. pharm., Hertzvej 44, Aabyhøj.	S.
Kaad, P., translatør, St. Blichersgade, Brønderslev.	Bot.
Kaiser, E. W., konsulent, mag. sc., Klokkedal pr. Horsens.	
Kirk-Thomsen, R., sognepræst, Njær pr. Hammel.	S.
Klinge, Axel B., grosserer, Aage Bechsvej, Hornbæk, Randers.	Bot.
Knudsen, Arne, lærer, Saktørphvej 35, Valby.	
Knudsen, Carl, lærer, Jagtvej 212, København.	
Krake, lærer, Melbyvej 11, Odense.	S.
Kristensen, læge, Hovedgaden 33, Søborg.	
Lamberg, K., lærer, villa »Fryd«, Tranebjerg.	
Larsen, Asger, assistent, Hørsholmgade 27 B, København.	

Larsen, C. Gram, billedskærer, Tiendeladen 5, Aalborg.	S.
Larsen, Johs., konservator, Ewaldsvej 18, Aabyhøj.	
Larsen, Knud, lærer, Nr. Trandersvej 3, Aalborg.	
Lauridsen, J., seminarielærer, cand. mag., Jelling.	
Laursen, Jens E., lærer, Jacob Jensensvej 1, Aarhus.	S.
Lemvig-Hammer, toldkontrolør, V. Altanvej 24, Randers.	S.
Leth, K. O., overlærer, Solvænget 34, Herning.	Tæger.
Lyngsøe, Jens, stud. med., Hovedgaard.	S.
Madsen, Bent, seminarieelev, Bendstrup pr. Hjortshøj.	B.
Mathiesen, smedemester, Wærumsgade 29, Aarhus.	
Moesgaard, Fr., adjunkt, Solbakkevej 20, Hjørring.	S.
Mygind, Sv. Aa., civilingeniør, Kornvænget 34, Ballerup.	S.
Møller, Arnau, købmand, Fr. Allé 148, Aarhus.	S.
Møller, Niels, cand. pharm., Skrænten 22, Lemvig.	S.
Møller, V. R., lektor, Skolebakken 11, Aarhus.	
Nielsen, A. Hjort, landinspektør, Vestergade 7, Silkeborg.	F.
Nielsen, Frede, realskolelærer, Ringgaardsvej 4, Silkeborg.	
Nielsen, J. Halkær, gartner, Lemming pr. Hasselager.	S.
Nielsen, Jens J., skoleinspektør, Brovst.	
Nielsen, N. P., installatør, Tietgensplads 11, Aarhus.	S.
Nielsen, Peder, overbibliotekar, Silkeborg.	Stankelben.
Nielsen, Sigurd, sekretær, Øster Assels, Mors.	
Nielsen, Viggo, lærer, centralskolen, Hatting.	
Niemann, Gunnar, stud. techn., Bogensegade 9, Aarhus.	S.
Novrup, Leo, lærer, Stauhede pr. Gesten.	F.
Nygaard, Knud, lektor, Egeskovvej 43, Fredericia.	
Nørsgaard, Edwin, overlærer, Skjærsøvej 5, Risskov.	I; Eddk.
Olesen, Wagner, overlærer, Thorsvej 67, Fredericia.	Vårfl.; Netv.
Otterstrøm, C. V., fiskeribiolog, Frederiksdal pr. Lyngby.	
Overgaard, B., stud. mag., Obovej 16, Herlev.	I.
Overgaard, Chr., dr. phil., Molslaboratoriet, Femmøller.	
Pallesen, Gorm, Jyllands Allé 7, Aarhus.	S.
Pedersen, Anfred, lærer, Fredskovvej 9, Holte.	Bot.
Pedersen, Carsten, cand. mag., Rodskov pr. Løgten.	
Pedersen, Hans, husejer, Virklund pr. Silkeborg.	S.
Pedersen, Hans Fr., seminarieelev, Gjedved pr. Horsens.	
Pedersen, Kirstine, lærerinde, Realskolen, Aabybro.	Bot.
Petersen, Karsten Hartman, Lyngbyvej 3, Aarhus.	S.
Petersen, postassistent, postekspeditionen, Risskov.	F.
Petersen, P., lærer, Brædstrup.	
Plesner, Hans, lærer, Skivholme skole pr. Skovby.	
Poulsen, Børge, væver, Vinkelgade 13, Herning.	S.
Poulsen, Chr. M., konservator, Silkeborg.	F.
Poulsen, E. Helmer, arkitekt, Ørstedesvej 44, Aalborg.	
Poulsen, Hermann, revisor, Th. Niensensgade 93, Herning.	S.
Rasmussen, A., tagdækker, Krogskjær, Femmøller.	
Rasmussen, Hans Aa., lærer, Fr. Nansensvej 51, Aarhus.	S.
Riishede, Chr., snedker, Enggade 3, Vejle.	S.
Schjøtz-Pedersen, S., tømrer, Slottet »Koldinghus«, Kolding.	F.
Siewertz-Poulsen, K. J., maskinarbejder, Jordbrovej 8, Aarhus.	B.
Skjøtt-Pedersen, A., lektor, Marselis Boulevard 78, Aarhus.	Bot.
Skole, Stig, forstander, Realskolen, Hjørring.	
Steensgaard, J. C., fuldmægtig, Marselis Boulevard 18, Aarhus.	S.
Svendson, Angelund, lærer, Aalum skole pr. Randers.	
Søndergaard, Niels, lærer, Duborgskolen, Box 10, Krusaa.	Bot.; F.
Sørensen, Chr. Bech, litograf, Nicolai Plads 9, Kbh. K.	

Tougaard, Knud E., bankelev, Vonge by pr. Vonge st.	
Thamdrup, H. M., museumsdirektør, dr. phil., Rislundvej 1, Risskov.	
Treue, tandlæge, Allingaabro.	S.
Uhrback, Anker, gasværksarbejder, Bryndumsvej 12, Silkeborg.	S.
Ussing, Hj., urmager, St. Voldgade 16, Randers.	
Ørberg, N. E., lærer, Strandhuse skole, Kolding.	
Østergaard, J., lærer, Hjallerup.	S.

Naturhistorisk Forening for Sjælland.

Medlemsliste:

Aage, Aksel, lærer, Fasanvej 28, Frederikssund.	S.
Adelholt, Ella, frk., Skydebanevej 23, København, Valby.	F.
Andersen, Arne, kontorassistent, Postparken 25, Kastrup.	B.
Andersen, Egede, inspektør, Biologisk Studiesamling, Brønshøj.	
Andersen, Hans, lærer, Kystvejen 28, Kalundborg.	Bot.
Andersen, L., grosserer, Julius Blomsgade 19, København N.	
Bager, Oluf, boghandler, antikvariatet Skindergade 20, Kbhvn. K.	S.
Bangsholt, Fritz, assistent, Buseholmvej 19 ² , Herlev.	B.
Benander, P., fil. dr., Höör, Sverige.	S.
Bjørn, Preben, repræsentant, Finlandsvej 8, Ørholm, K. Lyngby.	S.
Brasch, E., overlærer, Peter Bangsvej 167, Kbhvn., Valby.	
Brodersen, Poul, kommunelærer, Mathilde Fibigersvej 15, Kbhvn. F.	S.
Christensen, Georg, manuduktør, Parmagade 24, Kbhvn. S.	S.
Christophersen, E., fabrikant, Vældegaardsvej 55, Gentofte.	S.
van Deurs, W., lektor, civilingeniør, Frugtparken 7, Gentofte.	S.
Diderichsen, Ax., konservator, Amager Landevej 43, Kastrup.	S.
Engberg, V. Læssøe, pens. overlærer, Køge.	
Feddersen, Tage, overlæge (søvænet), Tranegaardsvej 67, Hellerup.	S.
Fog, Asger, kommunelærer, Svend Gøngesvej 1, Brønshøj. Snylthevpese.	
Friis-Jensen, H., kommunelærer, kaptajn, Dæmningen 51, Kbh., Valby.	B.
Gimoes, J. E., driftsingeniør, cand. polyt., Nordstrands Allé 33, Dragør.	S.
Gønget, Hans, assistent, Evanstonevej 12, Hellerup.	B.
Hansen, Aage, malermester, Klokkestøbergade 7, Slagelse.	S.
Hansen, H. Henning, driftsleder, cand. pharm., Vasevej 2, Holte.	Bot ; S.
Hansen, Johs., laboratorieass., Strandvej 77 A ¹ , Kbhvn. Ø.	Fluer.
Hansen, Jørgen, Bjerggade 23, Køge.	F.
Hansen, Kaj Ivan, Mariendalsvej 62 st., København F.	F.; S.
Hansen, Niels Jørgen, lærer, Dr. Margrethesvej 24 B, Ringsted.	Bot.
Hansen, Paul M., pelsdyravler, Vornæsvej, Næstved.	S.
Hansen, Victor, højesteretsdommer, I. E. Ohlsensgade 4, Kbhvn. Ø.	B.
Hartby, Svend, lærer, Veddinge skole, Faarevejle.	
Hasle, Schnell, maskinmester, Ballerup.	
Hjorth, Børge, lærer, Valdemarsgade 6, Kalundborg.	
Hornung, S., fh. pianofabrikant, Solskrænten 16, Kbhvn., Valby.	S.
Hvass, Hans, lektor, cand. mag., Grøndalsvej 63, København F.	
Højgaard, Knud, stud. mag., Kildebakkegaards Allé 209, Søborg.	S.
Irgens, K., landsretssagf., Frederiksborgvej 103, Himmelev pr. Roskilde.	S.
Jacobsen, A. Gorm, toldassistent, Tuborg Havn, Hellerup.	S.
Jacobsen, Aksel, gartner, Raadegaard Have pr. Bøgesø.	F.; S.
Jensen, Bernhard, malermester, Nordre Strandvej 305, Hornbæk.	S.
Jensen, E. Romskov, handelsmand, Bjæverskov.	
Jensen, Niels, konsulent, Elme Allé 22, Vordingborg.	Bot.
Jensen, O. Seye, kommunelærer, Engløbet 7 B, Herlev.	
Jensen, Otto Egede, overlærer, Sunesvej 7, Sorø.	Bot.
Jensen, Tage, malermester, »Bakkehus«, Ulse pr. Rønnele.	S.

- Jørgensen, P. L., viceskoleinsp., cand. mag., I. C. Schiødtes vej 10, Kh. F. S.
 Kornerup, Uffe, stud. jur., Svanemøllevej 71, Hellerup. B.
 Kristensen, A., pens. lærer, Osted pr. Roskilde.
 Kristensen, G., handelsgartner, Hjortespringvej 77, Herlev. B.
 Krog, Harald, cand. mag., Triumfvej 62 A, Kongens Lyngby.
 Kjøie, Sven, Kjøgevej 1, Næstved. S.
 Lange, Mogens B., adjunkt, Møllevangen 9, Birkerød.
 Larsen, E., lærer, Vermehrensvej 8, Ringsted. Bot.
 Larsen, F., pens. lærer, Hjortholmsvej 3, Virum. B.
 Larsen, Poul, læge, Strandgade 26, København K. B.
 Larsson, Sv. Gisle, dr. phil., Holger Danskesvej 88⁴, København F.
 Lauritzen, Otto, grosserer, Vitus Berings Allé 18, Klampenborg. S.
 Lauritzen, Vilhelm, arkitekt, Vodroffsvej 2 B, København V. S.
 Lennild, Holger, statsbanedetektiv, Frøbels Allé 1, Kbhvn. F.
 Liisberg, Sven, ingeniør, Obovej 19, Herlev. S.
 Lindhardt, K., havebrugskandidat, Gl. Vallerødvej 22, Rungsted Kyst. B.
 Lindstrøm, Henning, forst. f. Sønderjyllandsskolen, Sønderjyll. Allé, Kbh. F.
 Lundqvist, Jens, arkitekt, Dyrehavevej 68, Hillerød. S.
 Lyngtved, Svend, kommunelærer, Vibevænget 50, Søborg. S.
 Madsen, F. Jensenius, mag. sc., Store Møllevej 6², Kbhvn. S.
 Madsen, Frithiof, montør, Grambyvej 8, Rødovre, Valby. S.
 Magnussen, Frans, guldsmed, billedhugger, Dronning Ingeborgs vej 3, Roskilde. S.
 Martens, Bent, kommunelærer, Skyttehøj 46, Kastrup. S.
 Martin-Jensen, Leo, direktør, Sprogøvej 11, København F.
 Møller, Otto, ingeniør, cand. polyt., Mariendalsvej 19, Kbhvn. F. S.
 Nielsen, Jørgen, cand. mag., Grønlands fiskeriundersøgelse, Charlottenlund.
 Nielsen, P. K., pens. overlærer, Sorøvej 21¹, Slagelse. S.
 Nielsen, Poul, lærer, Trautnersvej 22, Sorø.
 Nielsen, Villy, tømrer, Ulse pr. Haslev. F.; S.
 Norgaard, Ib Steinberg, politibetjent, Lyngbygaardsv. 87 st, K. Lyngby. S.
 Nymand, E., overlærer, Samosvej 33², København S. S.
 Olsen, Kristian, boelsmand, Gurede mark pr. Holbæk.
 Olsen, S.-E. Sandermann, provisor, cand. pharm., Smakkegårdsvej 143, Gentofte. Bot.
 Pedersen, E., gårdejer, »Sømandsgården«, Bogø. S.
 Pedersen, Karl, »Møllegården«, Karsholte pr. Dianalund. S.
 Pedersen, K, S. Gammelvind, malermester, Sejersvej 11, Gørlev. S.
 Pedersen, Poul, skoleinspektør, Aaby skole pr. Aabyhøj. Biologi.
 Petersen, Axel, overdyrlæge, Harhoffs Allé 20, Ringsted. Fluor.
 Petersen, Georg Ekstrøm, kommis, Tejn Allé 4¹, Kastrup.
 Petersen, Johannes, lærer, Toftevej 22, Holte. B.
 Petersen, K. E., distriktstandlæge, cand. odont., Folketandvården, Nävragöl, Sverige.
 Petersen, P. Forum, direktør, Egetofte 10, Hellerup. S.
 Petersen, V., ingeniør, Algade 35, Korsør. S.
 Preuss, Niels Otto, stud. art., Høng studenterkursus, Høng. F.
 Qvist, Poul, Grønnemose Allé 20, København NV. Bot.
 Rafn, Aage L., overassistent, Fuglevadsvej 11, Kongens Lyngby.
 Rasmussen, Arne, gartner, »Elmevang«, Bregnerød pr. Farum.
 Rasmussen, Helge, skomagermester, Engsvinget 24, Hillerød. S.
 Rasmussen, Kaj, arkivar, Præstebakken 25, Virum.
 Rasmussen, Svend, tobaksarbejder, Borgbjergvej 35⁴, Kbhvn. SV.
 Reenberg, Carl Erik, cand. pharm., Hovedgaden 136 E², Herlev. Bot.
 Ringdahl, O., folkskollärare, fil. dr., Gülüchsgatan 4, Hälsingborg, Sverige.. Fluor.

- Rydén, Niels, overlærer, Skånegatan 41, Hälsingborg, Sverige. Bladminerere.
 Schaltz, Olaf, fh. regnskabsfører v. toldv., Houmarksvej 19, Charlottenl. B.
 Schepler, Frits, civilingeniør, Fredskovvej 2 B, Holte. S.
 Scherfig, Hans, forfatter, kunstmaler, Thorsvighus, Asminderød mark
 pr. Fredensborg. Guldsmede.
 Schlesch, H., dr. scient., cand. pharm., »Skansen«, Sortsøstrand
 pr. Stubbekøbing. Snegle. S.
 Schrøder, E., lærer, Slotsvænget 20, Slagelse. S.
 Spärck, R., professor, dr. phil., Zool. Museum, Krystalgade, Kbhvn. K.
 Storgaard, Knud, cand. mag., Haraldsvej 20³, København N.
 Strømberg, Carl, dyrlæge, Brønshøjvej 26, Brønshøj. B.
 Sørensen, Andreas, disponent, Højstrupvej 39, Vanløse. B.
 Sørensen, Arne, bogbindermester, Hellerupvej 10, Hellerup.
 Svensson, Knud, postbud, Postmosen 18, Hillerød. S.
 Thielsen, E., fuldmægtig, cand. jur., Baldrianvej 20, Hellerup. S.
 Tofte, Axel, overlæge, Gyldenløvesgade 3, København V. S.
 Tofte, Knud, kontorchef, Classensgade 25, København Ø. B.
 Traugott-Olsen, E., fabrikant, Hersegade 5¹, Roskilde. S.
 Tuxen, S. L., dr. phil., Zool. Museum, Krystalgade, Kbhvn. K.
 Vibe-Kierulff, H., revisor, Sølvgade 90, København K. S.
 Weile, Jens, kommunelærer, Lyngby Rosenvænge 19, Kgs. Lyngby.
 Weis, Flemming, organist, Gotfred Rodesvej 20, Charlottenlund. S.
 Wivel, Ebbe, grosserer, Hovedgaden 28, Kongens Lyngby. S.
 Wolff, Niels L., ingeniør, cand. polyt., Hellerupvej 12, Hellerup. S.
 Wollesen, C., dyrlæge, Stærrede pr. Rude.
 Worm-Hansen, J. G., postkontrollør, Holmbladsgade 3, Kbhvn. S. S.
 Ølgaard, P., hovedbogholder, Lundtofteparken 37² tv., Kgs. Lyngby. Bot.
 Herlufsholms skolebibliotek, Næstved.
 Sorø Akademi, Sorø.
 Tøxens Skole, Køge.

Anmeldelser.

Eugenie Clark: Spydfiskeri i tre oceaner. 196 sider. 10 plancher med 36 fotografier. 17 tegninger i teksten. Pris hft. kr. 19,50. Grafisk forlag. 1955.

Forfatterinden, der er af japansk-amerikansk afstamning, fortæller let og levende om, hvorledes hun fik interesse for fisk og blev uddannet til fiske-specialist ved amerikanske universiteter og havbiologiske laboratorier. Hun beskriver sine erfaringer med hensyn til spydfiskeri og andre fiskemetoder i Atlanterhavet, Stillehavet og Rødehavet. Skildringer af de mennesker, videnskabsmænd og indfødte fiskere, hun har arbejdet sammen med, veksler med beretninger om spændende oplevelser på havbunden. Men bogen giver mere end dette. Den indeholder tillige mangfoldige oplysninger om fiskenes adfærd. Bl. a. beskrives forfatterindens forsøg med seksuelt isolerende mekanismer hos sværddragere og med synsbetinget adfærd hos kutlinger. Både rejsebogsentusiasten og den biologisk interesserede vil have glæde af Eugenie Clarks bog.

E. N.

R. Sterner & K. Curry-Lindahl: *Natur på Öland*. 356 sider. 235 textfigurer. 4 tavler med i alt 7 farvefotografier. Pris sv. kr. 54,00. Bokförlaget Svensk Natur. Stockholm 1955.

Af den svenske landskabsserie, hvoraf tidligere enkelte bind har været omtalt her i F. & F., foreligger nu *Natur på Öland*. Dette bind er som seriens øvrige et grundigt og smukt arbejde. De mest kendte Ölandseksperter beskriver øens natur, klima, plante- og dyreverden. Vegetationen, fuglene og insekterne er særlig grundigt behandlet. Der findes en indholdsfortegnelse, men register mangler, hvilket ikke tit nok kan påtales som en stor ulempe. Dette gælder ikke mindst for den foreliggende bog, hvor der omtales så mange stednavne, planter og dyr. Bogen er rigt og smukt illustreret med fotografier i stort format, tegninger og kortskitser. Desuden er der tavler med fremragende godt reproducerede farvefotografier. For en dansk naturven er bogen en oplevelse. Et besøg på øen må være det i endnu højere grad. E. N.

Svend Dahl: *Den danske strand*. 160 sider. 240 figurer. Pris hft. kr. 22,50. Rosenkilde og Baggers forlag. 1955.

Under pseudonymet Magister M. A. Ris udsendte rigsbibliotekar Svend Dahl i 1930 1. udgave af nærværende bog. I adskillige år har den været udsolgt, men er nu kommet i en revideret udgave ved Klavs Vedel og Thorkild Holm. Billedstoffet er blevet noget forøget, en del nye ting er taget med, og adskillige ændringer af både faglig og sproglig art er foretaget. Bearbejdelsen har betydet en nærmere tilpasning til undervisningsformål. Dog savner man en mere præcis beskrivelse af de forskellige kystformers dannelse, ligesom man også studser over, at Danmarks kystlinie reduceres fra de i geografibøgerne omtalte 7000 km til blot 4500 km. Men alt i alt er bogen med sin righoldige litteraturliste og sit fyldige register den ideelle lejrskolebog for ældre elever samtidig med, at den er en værdifuld håndbog for alle, der holder af at færdes langs den danske strand. E. N.

N. Tinbergen: *Fugle i kikkerten*. 100 sider. 81 figurer. Pris kr. 13,50. Hirschsprungs forlag 1955.

Foran mig ligger en fuglebog af en helt anden slags end de sædvanlige, en bog, der uden forbehold kan anbefales på det bedste. Dens formål er at gøre den, der holder af fugle, til en virkelig aktiv fugleagttagger. I korte kapitler fortæller forfatteren om alle de ting, det er morsomt og værdifuldt at iagttage. Her skal blot nævnes fuglenes sanser, deres måde at finde føde på, deres parringslege, redebygning, pasning af unger og mindst tyve andre emner. Han slutter med en anvisning på, hvordan man selv kan tage fat, bygge iagttagelseskjul, benytte kikkert, fotografiapparat og skitseblok. Bogen er rigt forsynet med forfatterens egne fotografier og stregtegninger. Sidstnævnte er ofte de mest oplysende. E. N.

J.-G. Helmcke u. H. v. Lengerken: Handbuch der Zoologie. 6. bd. 7, s. 657—752. 1955 og 6. bd. 8, s. 753—824. 1955. 220 fig. Pris hhv. DM 42,00 og DM 36,00. Walter de Gruyter & Co., Berlin.

I. 7. og 8. levering af den tyske håndbogs 6. bind fortsætter dr. W. Schnakenberg sin grundige gennemgang af fisk (se F. & F., 1955, s. 78). De til huden hørende organer afsluttes her med en beskrivelse af lysorganer og deres betydning. Derefter fortsættes med den indre bygning: skelet; fordøjelseskanaal, åndedrætsorganer og ekskretionsorganer. Til den anatomiske beskrivelse slutter sig meget værdifulde fysiologiske afsnit. Illustrationsmaterialet meget smukt og oplysende. E. N.

Erik Dahl: Havet och livet. 416 sider, 107 fig. Pris sv. kr. 26.50. L. Hökerbergs Bokförlag. Stockholm 1955.

At skrive en god bog om det vældige emne, der hedder havet, dets natur, dets dyre- og planteliv o. s. v., kan kun gøres af en videnskabsmand, der samtidig er noget i retning af en journalist. Docent Erik Dahl fra Lund har præsteret kunststykket med den foreliggende bog, der er lige så grundig og saglig korrekt, som den er godt disponeret og velskrevet.

Oceanografi og marinbiologi er videnskabsgrene i så rivende udvikling, at det kan knibe selv for fagmanden at følge med. Det er derfor imponerende, i hvor høj grad det er lykkedes forfatteren at omtale selv de nyeste resultater, f. eks. inden for dybhavsgeologi (de op til 50 m lange sedimentpropper), planktonundersøgelser (med radioaktivt kulstof) og korahavsboringer (Bikini).

De sidste 75 sider er helliget et interessant kapitel »havet og mennesket«, der bl. a. omfatter en fortrinlig »up to date« oversigt over alt det, havet kan give os — nu og i fremtiden.

Der er et stort og nyttigt stikordsregister, men litteraturhenvisninger har der desværre ikke været plads til. Billedudvalget er temmelig ensidigt lagt på fotografier, der — kvaliteten i øvrigt ufortalt — sjældent står mål med en god tegning. To billeder af flyvefisk er rigeligt. Omslagsbilledet (et farvefoto af en fisk, blåstakken) er et alt for trist og dødt blikfang. En grafisk oversigt over havdyrs forekomst gennem jordperioderne havde lettet fremstillingen heraf væsentligt.

Bogen er udmærket gennemarbejdet (f. eks. talrige sidehenvisninger), dejligt fri for trykfejl og tilsyneladende også med et minimum af unøjagtigheder (*Latimerias* nærmeste slægtninge går helt tilbage til devon, kondoren har større vingefang end albatrosser, fig. 48 med forkert tekst).

Intet af det anførte rokker ved den omstændighed, at dette er en værdifuld bog. Den er uden moderne sidestykke på noget skandinavisk sprog.

Torben Wolff.

Palle Johnsen: Honningbiens fjender. 73 sider. Pris kr. 10,00. Dansk Videnskabs Forlag. 1955.

For den interesserede biavler er denne bog uundværlig; men på trods af sit tilsyneladende noget specielle emne er det en bog, der med største udbytte kan læses også af ikke-biavlere. I virkeligheden omhandler den ikke

blot biernes fjender, den behandler i systematisk orden overhovedet alle de dyr, der har tilknytning til bisamfundet, altså lige fra de snyltere, der er specielt tilpasset livet i eller på bierne — biens rundorm og bilus f. eks. — til tilfældige fjender som tornskade og den brune bjørn. Udførligst omtale får selvfølgelig de værste fjender som voksmøllene o. l., og om disse dyrs biologi berettes der en mængde spændende træk. Især for entomologer byder den på mange morsomme iagttagelser. I forbindelse med de egentlige fjender omtales ved hvert dyr bekæmpelsesmetoder fra de ældste husråd til de nyeste kemiske midler.

Bogen er forsynet med en righoldig litteraturliste — en ting, der desværre ofte savnes i populærvidenskabelige bøger. Desuden er der en special svensk indholdsfortegnelse, og i den danske står de svenske dyrenavne udfor de tilsvarende danske, således at bogen også kan anvendes i Sverige. De 11 tekstfigurer og de 6 tavler med 64 billeder — tegninger og fotografier — af alle de vigtigste dyr er gennemgående af høj kvalitet. Bent Fredskild.

S. Jaeckel: Das Tierreich. VI. Stachelhäuter, Tentaculata, Binnenatmer und Preilwürmer. Sammlung Göschens, Bd. 441. 100 sider. 46 fig. Pris DM 2,40. Berlin 1955.

Dette sidste bind i Sammlung Göschens kendte håndbøger i lommeformat omfatter væsentligst pighude, men iøvrigt tre andre »stammer«: Tentaculater (mosdyr og armfødder), »kravedyr« (først og fremmest enteropneuster) og pilorme. Med disse dyreformere bevæger vi os på stammehistorisk set gyngende grund, hvilket også tydeligt giver sig til kende i den måde, »stammerne« er ordnet på i den lille bog. En bestemt nummerering var i forvejen planlagt for hele serien — man bør undgå at nummerere systematiske grupper — og ved bogens fremkomst var indholdet af en af »stammerne« helt ændret: betegnelsen »enteropneuster« dækker kun en enkelt gruppe indenfor de såkaldte kravedyr. Graptoliter, som nu af mange forskere henføres til dette område af dyreriget, diskuteres ikke i bogen!

De fleste af dyrene er havformer, kun mosdyr er repræsenteret i ferskvand. Antallet af arter indenfor tentaculaterne er ansat til 3350 (s. 70), men alene mosdyr andrager ifølge bogen (s. 73) 4000 arter. Her må være indløbet en fejl! Blandt de ejendommelige kravefødder er pogonophorerne en gruppe, man først har fået kendskab til i 1939; 8 arter er beskrevet, alle fra dybt vand i Kuriler-Kamschatka-graven. Galathea-ekspeditionens fund af denne dyregruppe er endnu ikke publiceret.

Fremstillingen omfatter mest anatomi og systematik, kun hist og her lidt fysiologi. Det fastslås, at den tidligere antagelse om en stadig vandstrøm gennem sipladen hos pighude er forkert; vandkanalsystemet regulerer gennem afgivelse og optagelse af vædske antagelig trykforskelle mellem dyrets krop og omverdenen.

I litteraturlisten burde der have været plads for den store danske pighude-specialist, dr. Th. Morthensen, hvis monografi over alverdens søpindsvin nylig har dannet grundlaget for en omfattende evolutionsanalyse; søpindsvin er den hidtil eneste gruppe af hvirvelløse dyr, hvor et sådant arbejde har kunnet gennemføres!

Poul Bondesen.

- pupillata* Thnbg.: 18.20, 27.105(i),147, 29.18, 32.113, 35.55-56,68, 36.57, 44.154
- purpuralis* Brunn. (Zyg.): 03.58, 12.103, 14.23, 21.56, 41.07-11(i), 60, 44.150, 45.38,133, 46.94, 47.109
- purpuralis* L. (Pyr.): 21.27
- purpuraria* L.: (11.08, 13.112, 14.103, 19.135, 21.30, 26.97, alle fejl f. *purpurata* L.), 39.112, 43.146, 44.14
- purpurata* L.: 11.08-26.97 (se ovenfor under *purpuraria* L.), 11.13 (som *purpurea*), 39.112,124, 43.47,146, 44.14, 47.104, 48.92
- purpurea*: 11.13 (fejl f. *purpurata* L.)
- purpureofasciata* Piller: se: *juventina* Cr.
- pusaria* L.: 09.96, 11.08, 13.138,149, 14.160, 20.14, 22.61, 30.73, 35.71,129, 40.49, 41.138, 46.13, 48.82,85,93, 49.108, 50.98
- heyeraria* H. S.: 49.108(i)
- ab.*: 41.138
- pusilla* View.: se: *candidula* Schiff.
- pusillata* F. (*tantillaria* Bdv.): 13.137, 14.159, 20.11, 30.73, 33.137, 35.70,124, 39.127, 43.133, 44.47, 47.104,109
- tantillaria* Bdv.: 33.137
- pustulata* Hfn.: 13.54,111, 14.125, 15.49, 16.118, 17.60, 19.23,132, 26.137, 31.12,136, 39.123, 40.52, 43.48,145, 44.136,153, 48.32, 92,95, 49.32, 52.92
- putata* L.: 13.111, 14.102, 16.160, 19.133,141, 26.137, 30.73, 34.129, 37.91, 39.123, 43.145
- putris* L.: 08.83, 09.18, 11.23, 13.95, 14.40, 17.60, 19.51,141, 23.09, 26.84, 31.09, 39.10, 47.104, 48.91
- pygmaeata* Hb.: se: *palustraria* Dbld.
- pygmaeola* Dbld. *pallifrons* Zell.: 26.50,142, 31.07,132,137-41(i), 37.122-23, 40.52, 41.153, 44.13, 45.133, 52.110
- pygmina* Hw. (*fulva* Hb.): 07.10, 08.58, 11.96, 13.36,45,52,107,147, 14.97, 17.60, 18.45, 19.63,99,141, 23.09, 24.159, 26.46,134, 30.72, 39.08, 42.50, 45.88, 48.92,95
- pyraliata* Schiff. (*dotata* auct.): 09.96, 13.56,67,136, 14.13,157, 20.08, 26.138, 31.13, 38.120, 43.148, 45.90
- deleta* Strand: 45.90
- ab.*: 38.120
- pyralina* Schiff.: 13.108, 19.102, 26.135, 36.55, 38.121, 41.154, 42.52, 44.152, 45.135
- pyramidea* L.: 00.56, 03.06, 09.110, 11.112, 13.51,74,107, 14.15-16, 25.98, 18.73, 19.04,101, 22.61, 26.134, 27.20, 35.65, 36.45,55, 37.91, 38.50, 39.15,74, 42.51, 45.87, 46.156, 48.91, 50.48, 52.36
- pyrina* L. (*aesculi* L.): 03.05,24,61, 11.113, 13.143, 15.30,50, 17.60, 20.27, 21.58, 23.12, 26.103,143, 45.134, 50.134, 52.29

Q

- quadra* L.: 00.55, 07.37, 11.35, 12.56,63, 13.142, 15.29, 18.22,49, 21.55, 26.48, 31.15, 36.45, 37.91,122, 38.50,118, 39.08, 40.51, 41.144, 42.90, 45.133, 47.94, 51.45
- quadrangula* Zett.: 51.41
- quadrifasciaria* Cl.: se: *quadrifasciata* Cl.
- quadrifasciata* Cl. (*quadrifasciaria* Cl.): 13.137, 19.23, 20.09, 26.139, 36.57, 37.120, 38.120-21, 39.126, 43.148, 44.137,160, 45.48,136, 48.92
- thedenii* Lampa: 26.139, 36.57, 37.120
- quadripuncta* Hw.: 14.59 (22).71
- quadripunctata* F.: se *clavipalpis* Sc.
- quercicolella* H. S.: 25.84
- quercifolia* L.: 94.88,91, 07.28, 12.102, 13.56,67,93,149, 14.10,38, 18.135,153, 19.23, 25.155, 30.124, 31.09, 36.52, 37.56, 39.73, 41.43, 52.29
- quercifoliae* Toll: 37.44
- quercifoliella* Zell.: 30.20
- quercimontaria* Bast.: 36.146-49(i), 38.08, 43.146, 46.14, 52.92
- quercinana* Zell.: 17.22
- quercinaria* Hfn.: 13.139, 14.13,160, 17.138, 20.15, 22.59, 27.154, 28.152, 34.21,23, 35.70, 40.49, 48.93, 52.36
- equestraria* F.: 34.23
- quercus* L. (Thecla): 02.22, 06.133, 11.111, 13.90,117, 14.23,33, 121, 16.41,118-19, 17.114, 18.64,111, 19.63, 20.17, 22.59, 24.158-59, 25.94, 26.129, 27.153, 28.151, 29.153, 30.123, 33.56, 37.52,91, 39.09, 40.52,157, 44.149, 48.82,90, 51.46, 52.22
- bellus* Gerh.: 26.129
- quercus* L. (Las.): 02.59, 03.24, 06.133, 07.27, 08.111-12, 11.07, 12.102, 13.69,93, 14.10,37, 18.72,135, 23.20, 28.153, 30.34,72, 124, 32.59, 35.18,34,57,68, 37.55, 39.09, 41.42, 46.11, 52.110
- olivacea* Tutt: 35.57
- olivaceo-fasciata* Cockll.: 35.57(i),68
- querna* F.: 13.71, 17.59, 18.132, 26.131, 36.51
- quinqueguttella* Stt.: 44.75

R

- rancidella* H. S.: 27.16 (fejlbest.)
- rapae* L.: 02.12, 09.53, 11.13,29, 13.88, 14.30, 18.107, 24.75, 34.124, 35.31, 37.51, 47.37,41-42,104, 48.90, 51.138-39
- flavescens* Froh.: 51.138-39(i)
- immaculella* Cl.: 47.37(i)
- ab.*: 11.29
- raschkiella* Zell.: 17.22

- ravida* Schiff. (*obscura* Brahm): 13.94, 18.43, 19.50, 26.132, 31.09,
 39.10, 40.52,80, 41.44, 44.135-36, 45.135, 52.92
 rufa Tutt: 44.135-36
 suffusa Tutt: 44.135-36
rebeli Hirschke: 47.47-48
rectangulata L.: 13.138, 14.159, 20.13, 26.48, 29.09, 39.128,
 47.104, 48.92
 nigrocericeata Hw.: 29.09
 ab.: 29.09
rectifasciana Hw.: 49.127
rectilinea Esp.: 09.18, 12.88, 13.67,74,106, 14.58,96, 19.97, 20.20,
 23.09, 26.84,134, 31.11, 39.14, 42.49,90, 43.155, 49.32, 52.92
remissella Zell. *rufobasella* Rbl.: (22).75
remutaria Hb.: se: *floslactata* Hw.
repandaria Hfn.: se: *apiciaria* Schiff.
repandata L.: 13.140, 15.26, 17.21, 18.64,152, 21.51, 27.119-20,
 29.11, 13.153, 30.113, 31.131,134-35, 32.118, 40.50, 43.46,
 45.131, 48.93, 51.149, 52.119
 conversaria Hb.: 31.131(i),134, 45.131
 destrigaria Hw.: 31.134
 nigricata Fuchs: 29.11(i)
 ab.: 52.119
resinea Hw.: 37.42
repersa Schiff.: 10.63, 13.107, 19.100, 37.114, 39.15, 52.30
repersaria Hb.: 16.67 (fejlbest. f. *ilicaria* H. G.)
resplendella Stt.: (22).74
reticulata Vill. (Mam.): 02.59, 13.96, 14.94, 19.54, 37.91, 39.08,12,
 44.151, 45.86, 48.91, 50.97, 51.149
reticulata Schiff. (Eustoma): 11.09, 12.09, 13.71,136, 14.26,157,
 16.65, 18.47, 19.23,63, 20.08,23, 21.37, 23.11, 26.138, 30.72,108,
 33.91, 38.121, 42.90, 43.147, 44.153, 47.102
retiella Neum.: 08.58, 16.45, 21.57, 38.33-34(i), 39.54
 cimbriella Rbl.: 39.54
retusa L.: 13.108, 14.98, 17.139, 19.102, 26.135, 30.72, 36.55, 39.40,
 42.52,90, 44.152, 45.135, 48.95
revayana Sc. (*undulana* Hb.): 07.40, 09.18, 11.08,113, 12.63,88,
 13.57,65,141,147, 15.133,156, 16.45,65, 17.60, 18.153, 19.63,
 20.26, 21.53, 26.47-48,142, 27.154, 31.15, 37.113, 40.51, 45.132
 ilicana F.: 31.15, 40.51
 ramosana Hb.: 12.63, 26.47,142, 40.51
rhamnata Schiff.: se: *transversata* Hfn.
rhamni L.: 02.13, 08.111, 12.49, 13.65,89, 14.31, 18.107, 21.103,
 22.18-19, 23.110, 27.21, 30.113, 33.55, 34.103,124, 37.51, 41.76,
 155, 43.27,45, 46.156,158, 47.41,103,109, 48.90, 52.22
rhenella Zck.: 36.84

- rhododactylus* F.: 47.50(i)
rhonebelliformis Stdgr.: 28.13 (fejlbest.)
rhomboïdaria Schiff. (*gemmaria* Brahm): 13.140, 14.58, 15.49,
 17.20-21, 21.51, 27.120, 35.167, 37.121, 38.121, 40.50, 45.131
rhomboïdella L. (*hübnerella* Don.): 28.153, 39.29
ribeata Cl. (*abietaria* Hb.): 11.112, 13.54,73-75,140, 15.26, 16.67,
 21.51, 23.11, 27.120, 31.14,135, 40.50, 45.131, 48.86,93, 52.30,92
ridens F.: 00.55, 07.34, 11.113, 12.63,88, 13.56,111,114, 14.102,
 17.60, 19.23,132, 20.22, 23.10, 25.156, 26.136, 29.153, 34.21,
 38.50, 43.145, 48.137, 49.31,119, 52.22
rigana Sodof: 31.121
ripae Hb.: 14.40, 17.138, 19.51, 20.18, 26.132, 27.20, 31.09,
 35.52-53,68, 39.10, 41.45, 44.151, 45.86, 46.92,95
 desertorum Bdv.: 46.92(i),95
 obotritica Schmidt: 35.53
 weissenborni Frr.: 20.18, 26.132, 35.53, 39.10, 45.86
rivata Hb.: 09.96, 13.137, 14.158, 16.44, 18.47,64,73,152, 20.10,23,
 21.37, 35.129, 39.126, 48.92, 50.98
rivularis F.: se: *cucubali* Schiff.
robertella L. (*pilulella* Hb.): 36.44
roboraria Schiff.: 03.08,26, 13.54,68,71,140, 14.119, 15.26,156,
 17.138, 18.154, 19.23-24,63, 21.51, 26.142, 27.120, 29.11-12,
 31.14, 35.71, 36.58, 39.98, 40.50, 41.60, 45.131, 48.32,93, 49.32,
 52.92
 infuscata Stdgr.: 29.11(i), 41.60, 48.93
 melanaria: 29.11
robustana Chr.: (21).03, 30.14-15
rogana Gn.: 23.39, 24.99
roseomaculana H. S.: 19.20, 21.15
rostralis L.: 13.65,71,111, 16.43, 19.131, 26.85,136, 39.08,123,
 42.72,90, 44.152, 45.89, 46.136, 47.104, 52.92
ruberata Frr.: 30.114-15(i), 33.91, 34.99, 36.57, 39.39-51, 41.60,
 44.46, 49.32, 52.92
 grisescens Huene: 30.115(i), 39.48-50
 infuscata Dhl.: 39.48
 variegata Prout: 39.48-49
rubi L. (Strym.): 00.54, 02.22, 03.05,24, 09.16,96, 11.111, 12.39,88,
 13.90, 14.33,88, 16.160, 18.111,153, 19.141, 21.30, 22.35,58,
 25.156, 34.129, 38.154, 39.73, 40.135,149, 41.144, 43.155, 46.10,
 158, 48.82,84,90
 ab.: 38.154(i)
rubi L. (Macroth.): 07.27, 09.95, 11.07, 13.67,73,93, 14.37, 15.51,
 153, 18.135, 23.136, 30.72, 35.13,34, 37.56, 46.12, 48.90
rubi View. (Agrot.): 13.95,154, 14.24,40, 16.42, 18.43, 19.04,51,
 141, 23.09, 25.84, 26.83, 30.73, 39.10

- mediofasciata*: 25.84
rubidata F.: 11.113, 13.137, 14.13,158, 19.23, 20.11,24, 23.11, 26.140, 37.120, 38.120-21, 44.46, 45.90, 51.46
rubietta Bjerk: 28.61
rubiginata Hfn.: 03.26, 11.112, 13.37,55,112,147, 14.26,103, 15.119, 16.43, 17.114-15, 18.46, 19.134, 21.27, 26.137, 35.66, 37.144, 39.124, 43.146, 48.127, 50.98, 51.45
rubiginosa F.: 13.44 (som *rubiginosa* F. ?),108, 16.66, 19.19,103, 42.53, 48.32, 52.22,92
rubiginosa F.: 13.44 (sikkert fejl f. *rubiginosa* F.)
rubricollis L.: 02.59, 07.37, 09.95, 13.142, 15.29, 18.91, 21.55, 26.48, 27.22, 30.113, 35.71, 39.74, 40.51,116, 42.111, 45.84, 48.90, 49.120-21
rubricosa F.: 13.95, 14.93, 18.44,87, 19.52, 23.09, 25.95, 26.84,133, 31.10, 39.11, 41.45, 45.86
rufa Hw.: 13.106, 14.96, 19.99, 40.17, 42.50
rufana Schill.: 08.58
rufata F.: 01.56, 13.55, 14.104,125, 18.47, 19.136, 20.23, 35.66, 39.08, 40.116, 46.06, 51.46, 52.92
rufescens Hw.: 24.96
rufimitrella Sc.: 08.58
rufina Hb.: se: *helvola* L.
rufipennella Hb.: (21).104
rufocinera Hw.: 24.97
rumicetella Hofm.: 31.121
rumicis L.: 12.64, 13.94, 14.39, 19.23,50, 25.158, 26.83, 27.154, 31.09, 39.09, 41.44, 42.90, 45.85, 47.104, 48.91, 52.92
salicis Curt.: 52.92
rupicaprararia Hb.: 08.84, 13.140, 15.26, 21.50, 22.59, 32.59, 40.50,
ruralis Sc.: 41.138
rurea F.: 13.105, 14.95, 18.72, 19.56, 22.35, 29.29, 30.73, 35.129, 39.13
alopecurus Esp.: 29.29, 30.73, 39.13
rurestrana Dup. (*lucivagana* Zell.): 28.13
russula L.: se: *sannio* L.
rusticana Tr.: 08.58
rusticella Hb.: 36.139, 51.44
ruticilla Esp.: fejlbest. f. *laevis* Hb.

S

- sagittata* F.: 18.19, 20.11, 26.140, 37.91, 38.120, 41.124,153, 42.90, 44.46-47,153, 45.81, 48.110, 49.127, 52.78
interrupta Hir.: 44.46-47
salicalis Schiff.: 45.65-67(i), 46.136
salicella Hb.: 07.10

- salicicolella* Sirc.: (22).72, 31.123, 37.87
salicis L. (Stilp.): 07.41, 08.83, 13.67,93, 14.37, 18.134, 23.98,
 26.47-48, 30.124, 35.32, 37.55, 43.27, 48.90
salicis Stt. (Nept.): 34.38(i)
saligna Zell.: (22).72
salinellus Tutt: 36.84
saltenella Schöyen: (21).04, 30.17, 37.43 (fejl f. *stangei* Her.),
 38.154
saltitans Ww.: 33.140, 35.168
sambucalis Schiff.: 52.35
sambucaria L.: 00.57, 08.84, 09.19, 11.23, 12.88,90, 13.54,68,71,
 139, 14.25,89, 15.25, 18.154, 20.16, 23.11, 25.155, 26.87,141,
 31.14,135, 32.52,121, 38.157, 40.49, 42.90, 45.130, 48.93,
 50.98,133
sangi Wood: 36.85
sangiella Stt.: 23.40
sannio L. (*russula* L.): 02.59, 03.05,25, 06.133, 07.35, 08.70, 11.22,
 35, 13.36,142, 14.12,23, 15.28, 20.11, 21.36,64, 25.95, 26.142,
 31.15, 35.130, 39.74, 40.51,116, 42.111, 45.132, 46.13, 48.90,
 50.97
sarcitrella L. (*lacteella* Schiff.): 11.13, 51.44
sareptensis Stdgr. (*pimpinellae* Guhn): 41.07-11(i), 45.133
satellitia L.: 09.95, 13.65,109, 14.13,99, 18.87, 19.103, 30.113,
 39.16, 49.32
satura Schiff. (*porphyrea* Esp.): 03.06, 12.99, 13.105, 14.24,94,120,
 17.60, 19.55, 20.20, 22.61,80, 23.09, 26.84,133, 39.08,13, 41.47,
 42.90, 48.91, 52.10,92
satyrata Hb.: 13.138, 14.159, 20.12, 27.22, 39.128, 43.131, 44.48,
 46.06, 47.44(i)
 callunaria Dbld.: 46.06
 subatrata Stdgr.: 44.48
sauberiella Sorh.: 17.22, (21).14 (fejl f. *torquilella* Zell.)
saucia Hb.: 13.95, 14.40, 18.19,43, 19.52, 22.80, 23.09, 26.46,84,
 133, 31.136, 35.64, 39.08,11,37, 41.45, 42.90, 45.86, 47.101,
 49.32, 52.92
 margaritosa Hb.: 45.86
scabiosae Zell. (Hem.): se: *tityus* L.
scabiosae Scheven (Zyg.): 21.56
scabiosata Bkh.: se: *subumbrata* Schiff.
scabrellum L.: (21).08
scabriuscula L.: 13.71,106,113,147, 14.96, 16.42, 18.45, 19.97,
 23.09, 39.14, 43.27, 45.87, 48.91
schaeffarella L.: 50.46
schalleriana L. *cinerea* Reut.: 25.85
schmiediella Heyd.: 19.20

- schranckella* Hb.: 08.58
schulziana F.: 28.153
scirpi Stt.: (21).03, 25.85, 30.23, 37.43
scoliaeformis Bkh.: 03.59, 18.49, 21.57, 26.143, 41.142, 48.82-86,91
scolopacina Esp.: 11.112, 13.51,70,105, 14.24,95, 15.49, 18.73,
 19.04,56,63, 20.19, 26.84,134, 28.152, 30.108, 31.10, 39.13,100,
 41.48, 42.90, 44.151, 45.87
 hammoniensis Saub.: 39.100(i), 45.87
scopariella Hein. (Depr.): 17.22
scopariella L. (Lith.): 08.58, 44.75
scopularia Thnbg.: se: *punctulata* Schiff.
scotica Cock.: se: *umbrifera* Prout
scriptella Hb.: 15.155
scrophulariae Cap.: 13.109, 19.104, 31.11, 39.121, 44.14,66
scutatus Stdgr.: 42.93
scutosa Schiff.: 42.91-94(i), 44.49,65,152, 45.136
sebastianae (Lasp.): 33.140
secalis L. (*didyma* Esp.): 08.83, 09.95, 13.105, 14.95, 19.56, 30.108,
 35.129, 39.13, 48.57,92, 50.97
secundaria Schiff.: 15.155, 16.32,67, 21.51, 26.142, 35.124,127-28,
 168, 36.58, 37.91, 38.120, 41.60, 44.16,153, 45.131, 48.95, 51.46,
 52.119
segetum Schiff.: 13.95, 14.40, 19.52, 26.48, 35.129, 39.11, 47.104,
 48.91, 49.32, 51.141 (fejl f. *exclamationis* L.), 52.48
selenana Gn.: (22).75, 22.80
selene Schiff.: 02.18, 03.24, 11.06, 13.89,149, 14.32,60,119, 16.119,
 18.109, 19.23, 22.59, 25.94, 28.151, 29.03, 30.72,123, 32.59, 33.56,
 34.22,100-01, 35.31, 37.51, 40.148, 43.16, 45.38, 46.90-92,
 47.13-14, 47.31-34,37-38, 48.89-90, 49.101-02
 pallida Spul.: 46.90-91
 rinaldus Hbst.: 03.24, 19.23, 34.100-01, 40.148, 46.90-92(i),
 47.33-34(i), 37-38(i)
 thalia: 45.38
 ab.: 29.03(i), 47.13(i),31-32(i), 49.101-02(i)
selinata H. S.: 43.131
selini Bdv. (Car.): 18.20-21, 19.100 (fejlbest.), (21).32, 31.06 (fejl-
 best.),16,132, 33.58, 35.65, 36.55, 39.15, 42.51, 50.98
 minor: 18.20
 obscurior Nord.: 50.98
selini Hein. (Depr.): 27.16
semele L.: 02.15, 10.39, 11.06,34,111, 13.90, 14.32, 18.110, 21.30,
 22.87, 23.36, 24.160, 26.129, 28.153, 30.105, 35.31, 37.52, 40.80,
 43.27, 46.13, 49.66, 51.135-36
 addenda Tutt: 51.135-36(i)
 caeca Tutt: 51.135-36(i)
 ab.: 11.111

- semiargus* Rott.: 02.20,58, 03.24, 09.50,96, 12.123, 13.90,113,
 14.12,34,121, 18.112, 23.123-24,140, 25.94, 26.130, 35.31, 37.53,
 40.115,135,150, 41.155, 44.150, 48.90,94, 51.46-47,130,138-39
 coerulescens Obth.: 51.138-39(i)
 pseudoquercus C. S. Larsen: 51.47
semifascia Hw.: (22).71
semifuscana Sthp.: 14.125, 26.19
senecionis Nick.: 28.13
senescens Stt.: (21).13, 47.107
senex Hb.: 07.39, 13.142,147, 15.28, 18.49, 20.26, 21.36,55, 26.87,
 31.15, 35.130, 39.39, 40.51, 44.139, 45.84, 52.92
senilella Zett.: 51.44
sepium Spr.: 03.63, 13.143, 15.50, 21.57, 31.15, 43.134, 45.134,
 50.48, 52.29
serella Stt.: 24.98
serena F. *leucomelaena* Spul.: 03.06, 08.83, 09.18, 12.50,64, 13.70,
 96,146-47, 14.12,93,121, 15.119, 16.42, 18.22,44, 19.23,54, 20.19,
 26.84,133, 33.91, 39.12, 41.46,156, 44.151, 45.86, 48.91, 52.119
serenella Zell.: se: *crocinea* Tgstr.
seriata Schranck (*virgularia* Hb.): 13.112, 14.103, 19.133, 39.123,
 47.104
sericealis Sc.: 07.10,39, 09.95, 13.109, 14.100, 16.43, 18.46, 19.106,
 27.154, 30.108, 35.129, 39.121, 42.54, 45.89, 48.85,92
sericiella Hw. (*stanneella* F. R.): 34.123-24
sericopeza Zell.: 17.22, (22).74, 28.14, 39.33-34
serpentata Hfn. (*perochraria* F. R., *similata* Thbg.): 13.111,
 16.43, 18.46, 19.133, 26.85,137, 31.12, 39.73,123, 41.155, 43.145,
 156, 44.67-69(i),154, 45.38, 48.92
serratulae Rbr.: 02.23, 13.36,91, 14.10,48-50, 18.129 (fejl f. *malvae*
 L.), 36.51, 37.53, 38.24-25, 39.67-70(i), 40.150, 44.16
sertata Hb.: 13.67, 19.136, 26.86,138, 36.56, 38.95, 39.66, 44.61,
 45.136, 47.16, 48.110, 52.78
servella Wals.: 14.59 (fejl f. *lutulentella* Zell.)
sexalata Retz.: 13.55,136, 14.104, 16.44, 18.47, 19.23,136, 20.23,
 21.37, 26.86,138, 39.125,143, 43.146, 44.61, 45.89, 47.16
shepherdiana Sthp.: 20.55
sibylla L.: se: *camilla* L.
siccifolia Stt.: 17.21-22, (21).08, 44.145
signaria Hb.: 13.140, 15.26, 18.153, 21.50, 28.153, 35.124, 40.50,
 43.47, 45.91, 48.93, 50.48
silacea Schiff.: 08.84, 11.113, 12.90, 13.71,137, 14.26,158, 17.87,
 18.48, 19.63, 20.10,24, 23.11, 30.73, 31.13, 32.59, 39.127, 48.92
silenella H. S.: (21).06 (som *inflatae* Stt.),13 (som *graminicolella*
 Wck.)
silvellus Hb.: 49.127

Olaf Bagers Antikvariat

Skindergade 20 — Tlf. Palæ 8066 — København K.

køber og sælger

naturhistorisk faglitteratur, tidsskrifter, leksika, ordbøger
m. v. på alle sprog.

Skriv til os!

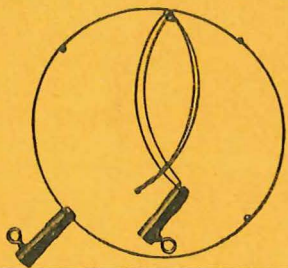
Besøg os, fri adgang til reolerne. Kataloger sendes på forlangende

Ældre årgange af „Flora og Fauna“

fås ved henvendelse til redaktionen.

1899, 1901, 1908, 1919 og 1943 er udsolgt og af en del årgange
er kun meget få tilbage.

Medlemmer af de foreninger, der har »Flora og Fauna«
som medlemsblad, får betydelig rabat.

Den rigtige, sammenfoldelige
ketsjerring. Let og solid, straks
klar til brug

Kr. **9,50**

Holger Lennild

Frøbels Allé 1, København F
Tlf. Fasan 2702

Insektmåle,

sorte og hvide, minutien- og etikettestifter i fineste kvalitet
(originale tyske) **til billige priser.**

Svend Lyngtved Vibevænget 50, Søborg. Tlf. Bagsv. 1793

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Poulsen, C. M.: Indtryk fra et besøg på Ertholmene	1
Hoffmeyer, Skat: Guldugler og gøgeliljer	7
Madsen, Bent: Lilleåsystemets Colymbetiner. (With an English Summary) . . .	11
Jørgensen, Gr.: Ny storsommerfugl for Danmark. Spinderen <i>Gluphisia crenata</i> Esp. (With an English Summary)	19
Mindre meddelelser	20
Foreningsmeddelelser	24
Anmeldelser	29
Langer: Index (tillæg med særskilt paginering) s. 57–64.	

FLORA OG FAUNA udsendes med 4 hæfter om året til medlemmerne af de tilsluttede foreninger. Abonnement kan desuden tegnes i boghandelen eller ved henvendelse til redaktionen.

Abonnementspris 15 kr. pr. årgang.

Formændene for de foreninger, der har Flora og Fauna som medlemsblad:

Jylland: Overlærer *Knud Juul*, Provstebakken 24, Hasle.

Sjælland: Overlærer *P. K. Nielsen*, Sorøvej 21, Slagelse.

Fyen: Lektor *Niels Foged*, Aarestrupsvej 20, Odense.

Lolland-Falster: Inspektør *G. Dybkjær*, Stubbekøbingvej 47, Nykøbing F.

Bornholm: Overlærer, Redaktør *Th. Sørensen*, Aakirkeby.

Lepidopterologisk Forening: Viceinspektør *P. L. Jørgensen*,
J. C. Schiødtes vej 10, København F.

Redaktionens adresse: Skærsøvej 5, Risskov

Udsendt 15. 3. 1956